

V SJEDNICA SKUPŠTINE SRPSKOG NARODA U BOSNI I HERCEGOVINI

Stenografske bilješke **V sjednice** Skupštine srpskog
naroda u Bosni i Hercegovini, održane u hotelu u Sarajevu
(Holiday Inn), **09.01.1992.godine** (12:30 - 14:50 sati)

Prema izvještaju Službe, sjednici prisustvuje dovoljan broj poslanika, tako da imamo naorud za punovazno odlučivanje i sam rad.

Na ovu sjednicu pozvani su predsjednik i potpredsjednici Republike,

Predsjednik i članovi Vlade, komandant Glavnog štaba Vojske RB,

njegovog preosveštenstvo gospodin Jozef episkop banjalučki i pred-

sjednik Skupštine opštine Banjaluka.

Određeni broj saradnika iz Vlade, naravno

efikasno mogla da se odvijaju ova Skupština.

Sve prisutne srdačno pozdravljam i zahvaljujem se na prisustvu i učesću u radu sjednice.

Gospodo poslanici, dragi gosti pozivam vas da mi izjavite

putem kojih učestvujete u radu Skupštine SRP u Sarajevu.

U ime Vlade Republike BiH pozdravljam vas i pozivam vas da mi izjavite

putem kojih učestvujete u radu Skupštine SRP u Sarajevu.

U ime Vlade Republike BiH pozdravljam vas i pozivam vas da mi izjavite

putem kojih učestvujete u radu Skupštine SRP u Sarajevu.

U ime Vlade Republike BiH pozdravljam vas i pozivam vas da mi izjavite

putem kojih učestvujete u radu Skupštine SRP u Sarajevu.

U ime Vlade Republike BiH pozdravljam vas i pozivam vas da mi izjavite

putem kojih učestvujete u radu Skupštine SRP u Sarajevu.

U ime Vlade Republike BiH pozdravljam vas i pozivam vas da mi izjavite

putem kojih učestvujete u radu Skupštine SRP u Sarajevu.

SKUPŠTINA

SRPSKOG NARODA U BOSNI I HERCEGOVINI

(stenografske bilješke 5.

Sjednice skupštine srpskog
naroda u Bosni i Hercegovini
održana u Hotelu "Holiday inn"

u Sarajevu 9. I. 1992.g.

(početak rada u 12,30 h)

MR MOMČILO KRAJIŠNIK, predsjednik Skupštine:

Dame i gospodo, poslanici poštovani gosti otvaram petu sjednicu Skupštine srpskog naroda u Bosni i Hercegovini.

Na osnovu izvještaja službe konstatujem da sjedinici prisustvuje dovoljan broj poslanika. Ali pošto ova sjednica ima poseban značaj ja bih zamolio da ipak pročitamo poslanike i to će na neki način biti najmjerodavnije da se tačno zna koji su poslanici danas ovdje prisutni. Zamolio bih pored predsjednika Skupštine g. Milanovića da pročita a da se poslanici jave na pozivu.

DR MILOVAN MILANOVIĆ. podpredsjednik Skupštine: (čita)

1. Vojo Kuprešanin,
2. Rajko Kasagić,
3. Srđa Srdić,
4. Petar Subašić, (nije prisutan)
5. Veljko Stupar,
6. Svetozar Timarac,
7. Pantelija Milovanović,
8. Mllorad Kuzmanović,
9. Dragan Đurić,

10. Gavro Bogić,
11. Anđelko Grahovac
12. Milovan Milanović,
13. Miodrag Joldić,
14. Mladenko Vasiljević,
15. Milovan Bjelošević,
16. Savo Knežević,
17. Miroslav Vještica,
18. Milan Zorić,
19. Branko Simić,
20. Radovan Spremo,
21. Prof. Vojislav Maksimović,
22. Milutin Ajdanović,
23. Prof Aleksa Buha,
24. Prof.Mitar Miljanović,
25. Milan Trbojević,
26. Momčilo Krajišnik,
27. Milan Novaković,
28. Jovo Mijatović,
29. Goran Zekić,
30. Dr Milenko Vojinović,
31. Milan Tošić.
32. Miladin Nedić,
33. Dušan Urošević,
34. Nikola Kisin,

35. Dr Nikola Erceg,
36. Dragoljub Micić,
37. Miloš Lero, (ne)
38. Slobodan Bijelić,
39. Branko Grbić,
40. Momir Gaković,
41. Mirko Mrkanović,
42. Dušan Zeljković,
43. Duško Pejović,
44. Radoslav Brđanin,
45. Milan Ninković (ne)
46. Petko Čančar,
47. Vlado Kovačević,
48. Savo Čorda,
49. Momir Tošić,
50. Ljubo Bosiljčić (ne)
51. Trifko Radić,
52. Grujo Lalović,
53. Rajko Kalabić (ne),
54. Nedeljko Đekanović (ne)
55. Marinko Kontić,
56. Zlatko Kelečević,
57. Dragomir Kerović (ne),
58. Dušan Kozić,
60. Milan Malidža (ne),

61. Nenad Veselinović (ne).
62. Dobrivoje Vidić (ne),
63. Dobrosav Milinković,
64. Rašula Nedeljko,
65. Slavko Glaničić (ne),
66. Marko Simić,
67. Ostoja Oljača,
68. Ilija Nedić,
69. Stevan Nedić (ne)
70. Boško Mišić,
71. Mirko Mijatović,
72. Neđo Gavrić,
73. Vojln Buboalo,
74. Goran Popović (ne)
75. Mlorad Dodik,
76. Dragan Kalinić,
77. Momčilo Mičić,
78. Nikola Perić.
79. Momčilo Golijanin.

PREDSJEDAVAJUĆI:

Konstatujem da današnjoj sjednici Skupštine prisustvuje 63 poslanika, m imamo više od kvoruma i da možemo nastaviti rad sjednice.

Prije nego pređemo na usvajanje dnevnog reda zamolio bih gospodina Velibora Ostojića da pročita dva telegrama i da se složimo da ih uputimo na naznačene adrese.

Izvolite.

VELIBOR OSTOJIĆ:

Skupština srpskog naroda u Bosni i Hercegovini

PORODICAMA NASTRADALIH ČLANOVA MISIJE UN

Povodom tragične smrti vaših najdražih u obavljanju visokog posla kao što je uspostavljanje mira, izražavamo svoje duboko saučešće i molimo se za pokoj njihove duše.

DRUGI TELEGRAM:

Skupština srpskog naroda u Bosni i Hercegovini upućuje gospodinu Sajrusu Vensu.

Poštovani gospodine Vens.

Skupština Srpskog naroda u Bosni i Hercegovini izražava žaljenje zbog tragičnog incidenta u kome su izgubili živote članovi misije UN, i ujedno vas molimo da učinite sve da se mirovni process EZ u Jugoslaviji nastavi.

Predsjednik Skupštine

PREDSJEDAVAJUĆI:

Hvala lijepo.

Zamolio bih da se svi prisutni izjasnimo da ova dva telegrama pošaljemo. Da li se slažete?

SKUPŠTINA JEDNOGLASNO IZRAZILA SLAGANJE DA SE OVA DVA TELEGRAMA DOSTAVE ŠTO PREDSJEDAVAJUĆI KONSTATUJE.

Nastavljamo rad.

Sjednici je prisutna većina poslanika i više gostiju i sve ih srdačno pozdravljam i zahvaljujem im se što su se odazvali pozovu za prisustvovanje petoj sjednici Skupštine srpskog naroda u Bosni i Hercegovini.

Gospodo poslanici, uz poziv za današnju sjednicu dobili ste predlog dnevnog reda.

DNEVNI RED

1. Realizacija Odluke Skupštine srpskog naroda u Bosni i Hercegovini o proglašenju Republike srpskog naroda Bosne i Hercegovine.

Da li ima predloga za dopunu ili izmjenu dnevnog reda?

(nema)

Možemo li konstatovati da se slažemo s predloženim dnevnim redom: ko je ZA?

SKUPŠTINA JEDNOGLASNO USVAJA PREDLOŽENI DNEVNI RED ŠTO
PREDSJEDAVALA I KONSTATUJE.

Kao što znate, mi smo na prošloj sjednici Skupštine srpskog naroda u Bosni i Hercegovini održanoj 21. XII 1991.g. donijeli Odluku da se pristupi formiranju Republike Srpska Bosna i Hercegovina kao federalna jedinica u sastavu savezne države Jugoslavija u slučaju da hrvatska i muslimanska nacionalna zajednica odluče da promijene svoj odnos prema Jugoslaviji.

Realizaciju ta Odluke smo uslovili time da dio Predsjedništva i dio vlade Bosne i Hercegovine koje su izglasale zahtjev za priznavanje nezavisnosti Bosne i Hercegovine povuku svoj zahtjev koji su podnijeli Konferenciji EZ o Jugoslaviji koji oni do ovog današnjeg dana nisu učinili. Kako do današnjeg dana nisu izvršili vraćanje ustavnosti i zakonitosti u Bosni i Hercegovini mi smo prema Odluci Skupštine srpskog naroda Bosne i Hercegovine obavezni da danas usvojimo Deklaraciju o formiranju Republike Srpska Bosna i Hercegovina, čime će se konkretno realizovati volja srpskog naroda da živi u Jugoslaviji izražena na plebiscitu srpskog naroda održanog 9. i 10. novembra 1991.godine.

Ja bih zamolio gospodina profesora Vojislava Maksimovića, koji je takođe čitao Odluku da se obavezujemo da ćemo donijeti današnju Deklaraciju, da pročita predlog ove Deklaracije. (aplauz).

PROF. VOJISLAV MAKSIMOVIĆ:

Dame i gospodo, nije potrebno da pravimo bilo kakvo uvodno slovo u vezi s ovim predlogom. Moja je dužnost da taj tekst u integralnom obliku pročitam, i da vas zamolim za njegovo usvajanje.

Zajednička država Jugoslavija stvorena je prije 73 godine dobrovoljnim ujedinjavanjem njenih naroda. Njenim nastankom neki jugoslovenski narodi izvučeni su ispod vjekovne crveno-pravne dominacije austro-ugarskih zavojevača što je omogućilo čuvanje njihove etničke posebnosti jezika, kulture i tradicije i njihovu potpunu političku, pravnu i ekonomsku afirmaciju.

Srpski narod ja dao ogroman doprinos stvaranju zajedničke države uloživši svoju snagu i živote miliona svojih sinova i kćeri.

Uprkos svirepom postupanja fašističkih zavojevača, strašnom genocidu koji je nad njima u II svjetskom ratu izvršio marionetski režim NDH-azije on se ipak odlučio za dalji život u zajedničkoj federativno uređenoj državi.

Danas neodgovorni i sebični secesionisti motivisani i pomagani od Jugoslaviji neneklonjenih stranih sila pokušavaju srušiti zajedničku državu, prekinuti njen državno-pravni identitet i kontinuitet i ukloniti je sa istorijske scene. Čine to jednostranim aktima na štetu drugih jugoslovenskih naroda, ignorisanjem ustavnih organa i institucija određene države, izbjegavanjem pregovora i dogovora, kršenjem dogovorenih prekida oružanih sukoba u cilju potpune internacionalizacije jugoslovenske krize i eventualne strane vojne intervencije.

Razbijanje i ukidanje federativne Jugoslavije nanijelo bi nenadoknadivu štetu svim jugoslovenskim narodima.

Politička koalicija muslimanske i hrvatske nacionalne zajednice u Bosni i Hercegovini pridružuje se secesionistima u njihovom pokušaju da razbiju Jugoslaviju. Svojim nastojanjem da izvrši secesiju Bosne i Hercegovine od Jugoslavije ova koalicija grubo i bezobzirno ignoriše suverena prava srpskog naroda, pokušava da mu oduzme status konstitutivnog naroda i nametne svoje interese i oblike. Ona istorijski neodgovorno uništava tradiciju zajedničkog života u svemu ravnopravnih naroda, krši i ruši postojeći ustavni poredak u Jugoslaviji i Bosni i Hercegovini i svojim aktima ukida ustavne osnove nastanka Bosne i Hercegovine kao federalne jedinice.

Kratkovido pokušava da domaćoj i stranoj javnosti kao državne i ustavne odluke predstavi svoje potpuno neustavne i protivzakonite i nelegitimne akte "Memorandum" i "Platformu" i da njima utemelji svoj zahtjev za priznanje nezavisnosti Bosne i Hercegovine.

Ona ne shvata da srpski narod ne može odlučiti protiv interesa svojih sinova i budućih pokoljenja, protiv svoja budućnosti i slobodoljubive tradicije.

Na poziv Skupštini srpskog naroda da poništi svoje nelegalne i nelegitimne akte i povuče svoj zahtjev za priznanje državne nezavisnosti Bosne i Hercegovine muslimansko-hrvatska koalicija do danas nije pristala. Time je još jednom potpuno ignorisala suverenu volju srpskog naroda i ukazala mu šta ga još sve može očekivati u eventualnoj nezavisnoj Bosni i Hercegovini.

Pošto koalicija muslimanske i hrvatske nacionalne zajednice svojim aktima i zahtjevom za priznanje nezavisnosti Bosne i Hercegovine ruši osnove nastanka ove federalne jedinice i njeno ustavno uređenje, srpski narod je prinuđen da brani svoju slobodu, suverenost, status naroda, dostojanstvo i svoju budućnost. On je dao svoj pristanak na zajednički život (aplauz) u Bosni i Hercegovini ali samo kao federalnu jedinicu u sastavu federativne Jugoslavije, a ne u nekakvoj nezavisnoj i od Jugoslavije odvojenoj Bosni i Hercegovini. Imajući u vidu sve ove istorijske, političke i ustavne činjenice, polazeći od univerzalnog, neotuđivog, neprenosivog Ustavom

utvrđenog prava srpskog naroda na samoopredjeljenje, samoorganizovanje i udruživanje, na osnovu koga on slobodno određuje svoj politički status i obezbjeđuje ekonomski socijalni i kulturni razvoj, poštujući njegovu vijekovima dugu borbu sa slobodu i samostalnost kao i spremnost na dobrovoljan, zajednički i ravnopravan život sa drugim narodima u zajedničkoj državi imajući u vidu da da on tokom II svjetskog rata odlučio da sa drugim narodima Hrvatima i Muslimanima konstituiše republiku, ali isključivo, izričito i nedvosmisleno samo kao federalnu jedinicu u sastavu federativne Jugoslavije, sa voljom i čvrstom odlukom da živi u istoj državi sa ostalim srpskim narodom i svjestan da mu samo takva država može garantovati zaštitu, slobodu i ravnopravnost, sprovodeći njegovu plebiscitarno izraženu volju i odlučnost da ostane u federativnoj Jugoslaviji kao zajedničkoj državi dobrovoljno ujedinjenih naroda i njihovih republika, nasuprot neodgovornom nastojanju da se ona razbije i ukine, izražavajući njegovu riješenost da odlučuje o svojoj sudbini i da ne pristane ni na jedno silom ili ucjenom iznutra ili izvana nametnuto rješenje, uvažavajući i njegovu odluku da u ovom sudbonosnom istorijskom trenutku više ne mogu predstavljati državni organi čiji se ustav osnov ruši nelegalnim i nelegitimnim aktima koalicije muslimanske i hrvatske nacionalne zajednice, konstatujući da predstavnici ove koalicije ne poništavaju svoje neustavne i nelegitimne akte i ne povlače svoj zahtjev za priznanje nezavisnosti Bosne i Hercegovine, u namjeri da doprinese rekonstruisanju Jugoslavije kao dobrovoljne zajednice zasnovane na suverenosti i ravnopravnosti naroda i republika, vladavini prava i najvišem stepenu zaštite ljudskih prava i sloboda i zaštiti manjina, slobodnom tržištu i pluralističkoj demokratiji nastojeći da doprinese mirnom i dogovornom rješavanju pitanja teritorijalnog razgraničenja i razrješenju drugih prava i obaveza u "ostvarenju" prava na samoopredjeljenje muslimanskog i hrvatskog naroda u današnjoj Bosni i Hercegovini.

SKUPŠTINA SRPSKOG NARODA BOSNI I HERCEGOVINI

kao legitimni slobodno i demokratski izabrani predstavnik i zaštitnik njegovih prava i interesa, ostvarujući njegovu plebiscitom izraženu volju i na njoj zasnovanoj svojoj Oduku da se pristupi formiranju Republike Srpske Bosne i Hercegovine

NA ZASJEDANJU ODRŽANOM 9. JANUARA 1992.GODINE

donosi

DEKLARACIJU

O PROGLAŠENJU REPUBLIKE SRPSKOG NARODA

BOSNE I HERCEGOVINE.

(aplauz) – (sati:15,50)

SVI USTAJU

Na područjima srpskih autonomnih regija i oblasti drugih srpskih etničkih cjelina u Bosni i Hercegovini uključujući i područja na kojim je srpski narod ostao u manjini zbog genocida koji je nad njim izvršen u II svjetskom ratu, a na osnovu plebiscita održanog 9. i 10. novembra 1991.g. na kome se srpski narod izjasnio za ostanak u zajedničkoj državi Jugoslaviji o s n i v a i proglašava

REPUBLIKA SRPSKOG NARODA BOSNE I HERCEGOVINE (aplauz).

II

Republika se nalazi u sastavu savezne države Jugoslavije kao njena federalna jedinica. (aplauz)

III

Teritorijalno razgraničenje sa političkim zajednicama drugih naroda Bosne i Hercegovine kao i razrješavanje ostalih međusobnih prava i obaveza izvršiće se mirnim putem i dogovorno, uz uvažavanje etničkih, istorijskih, pravnih, kulturnih, ekonomskih, geografskih, komunikacijskih i drugih bitnih kriterija i uz poštovanje principa i pravila međunarodnog prava. (aplauz)

IV

Osnove društvenog, političkog i državnog sistema Republike urediće se njenim Ustavom. (aplauz)

V

Ustavom Republike garantovaće se puna ravnopravnost, jednakost, te zakonom naroda i građana i zaštita od bilo kog oblika diskriminacije. (aplauz)

VI

Do izbora i konstituisanja njihovih organa i institucija koji će biti ustanovljeni Ustavom Republike funkcije državnih organa Republike obavljaće sadašnja Skupština srpskog naroda u Bosni i Hercegovini i Ministarski savjet, (aplauz).

VII

Sjedište organa Republike je u Sarajevu. (aplauz).

VIII

Do donošenje Ustava, zakona i drugih propisa Republike na njenom području će važiti savezni propisi kao i propisi dosadašnje SR BiH, osim onih za koje Skupština srpskog naroda utvrdi da su u suprotnosti sa saveznim Ustavom. (aplauz).

IX

Organi vlasti dosadašnje SR BIH predstavljajući zajedničke organe nacionalnih zajednica u prelaznom periodu do konačnog teritorijalnog razgraničenja i razrješenja ostalih prava i obaveza.
(aplauz)

U prolaznom periodu zajednički organi konsenzusom donose neophodne odluke i akte. (aplauz)

X

Ova Deklaracija stupa na snagu danom donošenja a uvešće se u život danom eventualnog priznanja nezavisnosti Bosne i Hercegovine.

Uvođenje Deklaracije u život odložiće se na neodređeno vrijeme pod uslovom da zahtjev za priznanje nezavisnosti Bosne i Hercegovine njegovi podnosioci povuku do 15. januara 1992. godine.

XI

Deklaracija će se objaviti u "Službenom glasniku" srpskog naroda u Bosni i Hercegovini.

Predsjednik Skupštine
srpskog naroda u Bosni i Hercegovini
mr Momčilo Krajišnik
potpredsjednici i svi ovdje prisutni poslanici.

(aplauz)

PREDSJEDAVAJUĆI :

Dame i gospodo, saslušali ste predlog Deklaracije i otvaram diskusiju o tački dnevnog reda.

Ovdje imamo pismeno prijavljeno nekoliko diskutanata, a to se može učiniti i dizanjem ruku.

Evo, gospođa Rabija Šubić.

RABIJA ŠUBIĆ:

Poštovani narode, sa malim zakašnjenjem ali bez svoje krivice dozvolite da vam čestitam veliki pravoslavni praznik MIR BOŽJI - HRISTOS SE RODI!

(aplauz)

Čestitam vam i proglašenje Srpske Republike Bosne i Hercegovine!

(a p l a u z)

Boga radi i istine radi ja želim da kažem ono što je, čini mi se, u ovom trenutku neizbežno reći. Srpski narod Bosne i Hercegovine učinio je zasita sve da održi zajednički život i slogu sa svojim komšijama Muslimanima i onim drugim. Međutim, nažalost nije išlo. (aplauz).

Srpski narod pružio je obadvije svoje ruke i pomoć i povjerenje i razumijevanje, i uvjeren sam da će i u buduće srpski narod zadržati takav odnos prema svima onima koji su odlučili da zajedno sa Srbima ostanu u zajedničkoj i nepodijeljenoj državnoj-otadžbini Jugoslaviji. (aplauz)

Današnji dan za Srbe, a i za patriote drugih vjera i nacija, ima Vidovdanski historijski značaj.

Danas je nužno imati na umu i u punoj svijesti činjenicu da srpski narod danas ima svoju sudbinu i svoju budućnost u svojim rukama. Ali isto tako ja duboko vjerujem da će i drugi a posebno muslimanski narod iz čijih radova, eto, i ja pripadam, doći do spoznaje da je zaista prirodni historijski interes i muslimanskog naroda koliko i srpskog da nastavi život sa Srbima u zajedničkoj državi - otadžbini Jugoslaviji. (aplauz)

Pravda, mudrost, pribranost i dostojanstvo to su one vrline na kojima počiva svaka demokratska država, A demokratija, čini mi se, i nije ništa drugo do li posljedica vladavine prava. I zbog toga ja ću učiniti jedan prijedlog ovom najvišem organu vlasti srpskog naroda u Bosni i Hercegovini. Ja, naime, predlažem da ova Skupština prihvati Konvenciju o Jugoslaviji i danas donese odluku o njenom prihvatanju.

Hvala,

(aplauz)

Prof. MILUTIN AJDANOVIĆ:

Poštovano Predsjedništvo, poštovani narodni poslanici, dragi gosti, poslije Petrovdana 1990, evo danas na Stefanđan 9. 1. 1992. još jednog važnog belega na našem putu konačnog rešenja srpskog nacionalnog pitanja.

Od Petrovdana do danas za samo godinu i po dana srpski narod u Bosni i Hercegovini postepeno ali sigurno postao je kovač svoje sudbine.

Današnjim aktom mi činimo još jedan korak ka našem zavetovanju da svi Srbi žive u jednoj državi.

Današnja naša Deklaracija nije ni očekivana ni iznuđena. Ona je logična posledica svemu što je prethodilo. Na neki način ovo je korekcija onoga što nije dobro učinjeno 1918. i 1945. godine

Za proteklih godinu i po dana mi smo našim komšijama, braći i partnerima jasno stavili do znanja da srpski narod na ovim prostorima svoju budućnost vidi samo u Jugoslaviji zajedno sa ostalim Srbima i drugima koji to žele. Ovakav stav uslovljen je saznanjem o specifičnosti Bosne i Hercegovine. Zato smo u pregovorima sa našim partnerima za modus vivendi bili maksimalno strpljivi. Naši partneri međutim, na posljednji sastanak nisu ni došli. Naša ispružena ruka ostala je u vazduhu.

Proteklih mjeseci i ovih dana Srbi traže način kako da najbezbolnije reše svoje nacionalno pitanje, pitanje svoje države. S obzirom na okolnosti kao što je na prvom mestu velika izmešanost našeg i ostala dva naroda najprihvatljivija opcija za sve Srbe bila je Jugoslavija kao federalna država. Time su Srbi ponovo izrazili spremnost na koncesije, da ponovo razbiju svoju etničku celinu ne bi li stvorili uslove sa sve u toj zajednici.

Proteklih godinu dana često smo se pitali: šta oni žele, šta će oni reći šta još da učinimo pa da ih odobrovoljimo? Za to vreme naši partneri postepeno su menjali svoje stavove i od razumne federacije skliznuli na secesiju.

Naši partneri očito imaju dve duše: jednu istinitu, jednu lažnu. Na nama je da odgonetnemo šta je istina. Da li dati mir za Bosnu ili bolje se podeliti nego ratovati. Pokazalo se, nažalost, da sem Srba niko neće više na ovim prostorima Jugoslaviju kao državu.

Naši partneri donošenjem "Memoranduma" i zahteva EEZ-i za priznanjem nezavisnosti su napravili presedan de fakto to separaciju Bosne i Hercegovine.

Međutim, mi smo shvatili da naše koncesije ne smiju da idu na račun istorijskih vltalnih interesa srpskog naroda u Bosni i Hercegovini. Shvatili smo da ovih dana rešavaju sudbinska pitanja celokupnog srpskog naroda pa i Srba u Bosni i Hercegovini za narednih sto godina. Bez razlike na sve okolnosti pa i na to hoće li naši partneri biti priznati od EZ ili ne mi moramo da nastavimo svojim putem. Hoće li nam nas se ko pod ravnopravnim uslovima da pridruži neka bude njegov problem. Jer, naši partneri su zaboravili da je Jugoslavija bila najprihvatljivija opcija za srpski narod ali ne i jedina.

Ako bi napravili neku vrstu hijerarhije naših ciljeva onda bi van svake sunnje na prvom mjestu trebalo da bude uspostavljanje jedinstvenog državnog prostora od teritorija gdje u većini žive Srbi. To mora da bude naš minimum.

Svaka opcija koja razbija celinu toga prostora je neprihvatljiva! (aplauz)

Jasno je da je opstanak jednog naroda na duži period bez države nemoguć. Danas mora da bude kristalno jasno svakom Srbini: je li treća, nova ili krnja Jugoslavija ta državna forma koja treba da očuva etničku supstancu srpskog naroda ili je to posebna srpska država. Smeju li naše koncesije drugima da po treći put ometu integraciju srpskog naroda da spreče ozdravljenje srpskog nacionalnog bića i njegovo vraćanje sopstvenim korenima. Neka ni niko ne kaže da je homogenizacija srpskog naroda završen proces. Trebaće još vremena dok ovi Srbi shvate zašto su Srbi i koji su im zajednički interesi.

Dakle, može da sa pravi neka nova federacija, konfederacija ili čak asocijacija država, ali u svakoj od tih kombinacija srpska jedinica mora da bude jedinstvena.

Postavlja se pitanje Srba u jedinici drugog naroda na tlu Bosne i Hercegovine. Ono mora da se reši nacionalnom ravnotežom sa pripadnicima tog drugog naroda koji će živeti u potpunoj ravnopravnosti u srpskoj jedinici.

Ovaj problem ne sme da bude razlog za odlaganje integrisanja Srba na prostorima gde oni čine većinu niti da su razlog zastarivanje neke zajednice gde će Srbi biti ponovo razbijeni u više jedinica.

Današnji naš akt nije samo izraz političke volje poslanika Srpskog parlamenta u Bosni i Hercegovini niti samo izraz političke volje Srpske demokratske stranke. Ovde i danas se radi o instrumentalizaciji političkog volje samog srpskog naroda u Bosni i Hercegovini koju je on kristalno jasno izrazio na nedavnom plebiscitu. Mi danas samo sprovodimo u život volju srpskog naroda u Bosni i Hercegovini.

Hvala lepo.

(aplauz)

MILOVAN BJELOŠEVIĆ:

Gospodine predsjedniče, dame i gospodo, ja bih htio da predložim jednu malu intervenciju u tekstu, a odnosi se na sintagmu koalicija nacionalnih zajednica. Sintagma je ponavljana tri puta, a smatram da nije u pitanju koalicije nacionalnih zajednica nego koalicija nacionalnih stranaka.

Stoga predlažem Skupštini da se to ispravi kako sam predložio. (aplauz)

Da bi to bila koalicija nacionalnih zajednica smatram da u prvom redu SDA treba da omogući muslimanskom narodu da izađe na plebiscit i ako on potvrdi i kaže ono što ja srpski narod rekao Srpskoj demokratskoj stranci onda ćemo moći govoriti o koaliciji dvaju nacionalnih zajednica. Smatram da ja taj posao kod Hrvata završen i do Hrvatska demokratska zajednica ima legitimitet sopstvenog naroda. Stoga bih s ove govornice poručio čelnicima SDA tako onim koji vode globalnu politiku SDA, tako lokalnim političarima, da omoguće muslimanskom narodu da se

shodno onom kako je to srpski narod učinio izjasni da li prihvata politiku Stranke demokratske akcije. Pa ako je prihvati onda s pravom možemo prihvatiti i ovakve formulacije kako su predložene u tekstu.

Hvala.

(aplauz)

RADOSLAV BRĐANIN:

Gospodine predsjedniče, dame i gospodo, ja znam da su ovu Deklaraciju pisali umni ljudi i da su još jedanput htjeli da pokažu razum i gostoprimstvo srpskog naroda.

Međutim, ja lično mislim, a smatram da dijelim mišljenje svojih Krajišnika, da ovdje više ne bi smjelo biti mesta vezivu "ako". I znamo da to " ako " neće proći nikako. (aplauz)

Ako kažemo da se muslimansko-hrvatska koalicija povuče do 15.mi znamo da to ne dolazi u okvir. Oni su toliko zaslijepljeni da vole svoji državu da vide sa Trebevića nego zajedničku do Moskve. (aplauz)

Takođe predlažem da se ovdje nešto dopuni to je moje viđenje, a to je što se tiče graničnih područja. Dakle, sve i jedan ovdje prisutni da se srpski narod ujedini a ja sam da bi Bosnu što prije definisali da kažemo da je ova naša Skupština najviši organ zbira regija koje čine Srpsku Bosnu i Hercegovinu. Dakle, ne mislimo ništa razbijati nego to samo još pojasniti.

Te regije moraju biti ograničene svojim prostorom i čuvane s određenom snagom. A zna se šta je ta snaga - to je Jugoslovenska narodna armija, odnosno naša buduća armija u toj zajednici.

Predlažem takođe da u djelo pretočimo kompletan govor gospodina Brane Crnčevića koji je neku večer održao, gdje je Srbe zamolio da ne budemo svi generali i da ne budemo svi vojvode. Da imamo svoga jednoga vožda. Da li će to sada biti važeći vožd u Srbiji ili neko drugi o tom potom. Što se mene lično tiče nemam protiv da na čelu te naše zajednice ostanu ljudi koji su izabrani. Zna se ko su legitimi ljudi u Bosni i Hercegovini zna se ko si u Srbiji i vjerovatno će uskoro uslijediti novi izbor.

U svom govoru profesor Najdanović je upotrebio izraze koje smo hiljadu puta ponovili iako uvažavam, da mi dižemo ruku, pružamo ruku, da stalno tražimo. Ja ću vam nešto reći što se možda i mnogim neće svidjeti.

Kad je jedan novinar intervjuisao jednog ustašu koji je sada ministar u Hrvatskoj, on kaže vi ste Srbi čudni ljudi. Vi da ste nas pobili koliko smo mi vas, mi s vama ne bi htjeli razgovarati. I dajmo se jednom opametiti.

Neka oni mole nas, jer mi smo jači. (aplauz) Nemojmo stalno pred nekim “klečati”. Na to nema pravo ni jedan Srbin, a ja kao Krajišnik vam kažem: ni koji postave zapadne granice u njihovo ime nemamo pravo voditi salonsku politiku nego jedanput preći u ofanzivu. Dosta je bilo defanzive. I neka drugi prilaze nama, mi nemamo protiv.

Mi više nikom nećemo prilaziti!

Toliko i hvala lijepo. (aplauz).

ŽIVKO RADIĆ:

Kao prvo želim da dam punu podršku poslaniku Rađoslavu Brđaninu (aplauz).

Cijenjeni predsjedniče, dame i gospodo, predstavnici srpskog naroda u Bosni i Hercegovini poslije izlaganja ovako vrsnih predstavnika meni je zaista ostalo vrlo malo da kažem, ali ovom prilikom ipak želim, ako mi dozvolite, u par riječi da iznesem svoje mišljenje o ovoj političkoj odluci koju danas treba da donesemo.

Od samog konstituisanja višestranačke Skupštne Bosne i Hercegovine 12.XII 1990.g. pa sve do napuštanja iste od strane nas srpskih poslanika došao sam kao i vi do saznanja da mi u ovom vremenu i prostoru sa našim komšijama Muslimanima i Hrvatima u Skupštini, Predsjedništvu, Vladi i ostalim institucijama sistema se ne možemo dogovoriti ni po jednom bitnom pitanju koje bi odgovaralo svim narodima. Radi toga smo cijelo svrijeme u svim institucijama, a naročito u Skupštini, djelovali kao opozicija koaliciji SDA-HDZ.

Mi smo bili opozicija i radi toga što nismo odstupili od predizbornog programa Srpske demokratske stranke na osnovu koga nam je srpski narod i dao povjerenje na izborima da ga zastupamo u Skupštini i njenim tijelima.

Jedno od osnovnih pitanja oko koga smo se sporili bilo je ustavno pitanje ove Republike i njenog ostajanja u Jugoslaviji odnosno pitanje srpskog naroda i njegove egzistencije u nezavisnoj Bosni i Hercegovini.

Poslanici iz koalicije SDA-HDZ su skoro na svakoj zajedničkoj sjednici Skupštine mimo dnevnog reda postavljali pitanje izglasavanje suvereniteta ove Republike, što srpskom narodu nije odgovaralo iz poznatih razloga.

Istovremeno su sve radili na tome kako što prije rasturiti ovu Jugoslaviju i njene institucije sistema na način kako je to, valjda, dogovoreno sa zapadnim republikama.

Pošto su poslanici iz reda Muslimana i Hrvata iz svih stranaka donijeli “Memorandum” o suverenosti Bosne i Hercegovine izvan Jugoslavije i to bez prisustva nas srpskih poslanika, to nam i nije ništa drugo preostalo nego da konstituišemo Skupštinu srpskog naroda u Bosni i

Hercegovini koja je donijela Odluku da se srpski narod izjasni u kakvoj državi želi da živi. Poznati su nam rezultati i izjašnjavanja našeg naroda pa je ova Skupština dužna i obavezna da do kraja sprovede Odluku svoga naroda izraženu na plebiscitu 9. i 10. novembra 1991.g. odnosno da proglasi Republiku Srpskog naroda u Bosni i Hercegovini koja će ostati o saveznoj državi Jugoslaviji i zajedno s ostalim narodima i građanima koji to žele. Jer, samo u takvoj državi srpski narod ima garancije svog opstanka.

Uvjeren sam da ovim rješenjem za srpski narod ne činimo ništa loše ni drugim narodima u Bosni i Hercegovini već naprotiv, želimo da i drugi uređuju odnose kako im najbolje odgovara. Ali ne na štetu drugih kako smo se i dogovorili u Skupštini prije izglasavanja "Memoranduma".

Provodeći program Srpske demokratske stranke te želje i interese srpskog naroda, želim vas obavijestiti da su odbornici skupštine Illjaša donijeli odluku da se izdvoje iz zajednice opština grada Sarajeva i pripoje SAO Romaniji sa kojom smo teritorijalno i duhovno vezani (aplauz).

Jer, ne želimo živjeti u državi u kojoj bi bili nacionalna manjina i da se vječno borimo za ostvarenje svojih prava, dostojanstva i kulture.

I na kraju, djelimično sam svjestan poteškoća na koje ćemo nailaziti dok konačno ne riješimo sva bitna pitanja u Bosni i Hercegovini sa našim komšijama oko diobe i zajedničkih interesa. Ali s malo dobre volje sve se to može riješiti bez većih stresova i nereda.

Isto tako za sve nas je važno podsjetiti se da ne smijemo ni po koju cijenu odustati od opredjeljenja srpskog naroda jer nam zasigurno to nikad ne bi oprostili. Hvala.

(aplauz).

RAJKO KASAGIĆ:

Dame i gospodo, cijenjeni poslanici, cijenjeni gosti davne 80-te godine pričali su novinari Zapada da Jugoslavija ima krizni period od pet godina i ako taj period proživi (pet godina poslije 80-e) ona će opstati.

Moje razmišljanje je tada bilo je totalitarni sistem koji je uspostavljen, kako je razvijen, kako je korištenje pustio, da mora proći deset godina da bi se on iskorijenio. Tako je i bilo. Prošlo je deset godina da bismo uspostavili novi sistem - višepartijski sistem.

Naša Srpska demokratska stranka u Bosni i Hercegovini u cilju zaštite svog naroda prihvatila je nešto novo, nešto što u svijetu u višepartijskom sistemu nema sistem partnerstva. Shvatili su to ozbiljno i saradivali s našim tkz. partnerima. Od prvog dana, dobro znamo, da je to bila koalicija HDZ-SDA. Trebalo se tome oduprijeti i godinu dana smo izdržali. No, međutim, napadi su toliko bili da se više zajednički nije moglo raditi.

Mi smo dobili malte ne suverenu Bosnu koja je uglavnom izdvojena iz Jugoslavije, dobili smo Vladu koja ne sluša naše članove Vlade, koja usvaja uredbe sa zakonskom snagom i stavlja van snage sve savezne zakone.

Dobili smo u Bosni i Hercegovini 45-tu godinu sa stanovišta zakonodavstva. Ali uz to smo dobili i Bosnu i Hercegovinu vrlo siromašnu.

Bosna i Hercegovina, treba gospoda da znaju, obezbjeđuje svega 15% hrane za svoje stanovništvo, 50% bazne industrije je u Bosni i Hercegovini, 42% je namjenske industrije koja je komplementarna uglavnom sa srpskom industrijom.

U ovoj kratkoj kontroli od možda nekih mjesec dana, ili čak kraće, Srbije u prodaji svojih proizvoda prehrambenih Bosni radi kontrole, radi onemogućavanja šverca određenih pripadnika nekih stranaka, vidimo da Bosna i Hercegovina može živjeti samo u Vladi ako bude samostalna država. I ja u takvu Bosnu i Hercegovinu koja žuri da se izdvoji iz Jugoslavije, da odvoji prirodne veze sa Srbijom, ja želim da što prije mi izađemo iz takve Bosne i Hercegovine da pobjegnemo brže i prije no oni bježe iz Jugoslavije. (aplauz) Zato bih gospodo, molio da ovu Deklaraciju mi usvojimo bez podložnog uslova, da usvojimo i da stupi na snagu danas. (aplauz)

Hvala vam lijepo.

SLAVOLJUB POLOGOŠ:

Braćo i sestre, dame i gospodo, građani i građanke, upućujem vam Svetosavske pozdrave u ime Srpskog pokreta obnove za Bosnu i Hercegovinu. (aplauz).

Radujem se zajedno sa vama ovom našem susretu i srećan sam što sam u istoj srpskoj porodici.

Dužnost našeg Pokreta sastoji se u tome da sačuvamo našu slovensko - srpsku naciju, našu Svetosavsku pravoslavnu crkvu i našu viševjekovnu državu. Ta tri međaša našeg postojanja: srpstvo, pravoslavlje i državotvorstvo nosi u sebi bogatu tradiciju u kojoj je pohranjena i iz koje se do danas razvijala naša srpska kultura, izvor ponosa svakog Srbina.

Koji Srbin ne poštuje, koji se za to ne bori i koji za te svete simbole postojanja ne bi i život dao stigla ga Lazareva kletva:

”Ne imao od srca poroda,

ni muškoga ni djevojačkoga,

od ruke mu ništa ne rodilo,

rđom kapo dok mu je koljena...” (aplauz)

Svaki Srbin ima prava da iz riznice srpske tradicije uzme manje nego drugi Srbin, ali mu je zato dužnost da srpskoj tradiciji pokloni više od svakog drugog Srbina. To je pravilo našeg Pokreta u čijoj je biti sadržana šesta Božja zapovijest:

”Ne ubij”.

Deveta Božja zapovijesti

”Ne svjedoči lažno na bližnjega svoga”,

Deseta:

”Ne poželi ništa što je tuđe.”

Na tim programskim principima djeluje i naša stranka Srpski pokret obnove za Bosnu i Hercegovinu i podržava akcije ostalih srpskih stranaka koje su usmjerene na čuvanje slovensko - srpske nacije, pravoslavne vjere i državotvorne organizacije na teritorijama koje vjekovima pripadaju srpskom narodu.

Kao srpska stranka time što se u ostvarenju stranačkih ciljeva služimo demokratijom kao metodom, pravoslavnom istinom i poštenjem kao sredstvom, cilj nam je jedinstvo svih Srba. Mi smo miroljubiva humana i slobodarska nepotplativa Stranka kao što je miroljubiv, human i slobodarski nepotplativ srpski narod.

Mi smo prihvatili filozofiju Svetoslavlja kojem je osnovni cilj: borba za mir, istinoljubivost i slobodu svih Srba, ali i svih drugih naroda i dobronamjernih ljudi bez obzira na naciju, vjeru i rasu.

I u narodnoj pjesmi sveti Savo prije osam vijekova iznosi gospodi hrišćanskoj gdje je njegov roditelj Stefan Nemanja, naš srpski kralj, potrošio privatno blago:

Nije babo raskopao blago,

na nadžake ni na buzdovane,

ni na sablje ni na bojna koplja,

nit dobrijem konjima na rahtove,

već je babo potrošio blago,

na tri slavna srpska manastira,

bijel Hilandar, crkvu Studenicu,

Mileševku na Hercegovinu.

Ostalo je blago poharčio,
zidajuć po kalu kaldrme,
i gradeći po vodam ćuprije,
dijeljeći kljastu i slijepu."

U ovim davno rečenim a usmeno prenošenim stihovima rečeno je mnogo o nama Srbina.

Dok su drugoevropski narodi vodili čak nepismeni carevi jer je njemački car Fridrih Barbarosa pritiskao palac na državotvorni ugovor sa Srbima u Nišu, dok je Stefan Nemanja potpisivao, razarali Evropu, Aziju i Afriku, u isto vreme Srbi su razvijali pismenost, književnost, slikarstvo, arhitekturu i druge plemenite ljudske vrijednosti u vidu stvaralaštva i kreativnosti. Danas to blago naše prošlosti koje je sačuvala naša srpska pravoslavna crkva postalo je dio svjetske kulturne baštine koji je pokušao najveći vagabond slovenskog naroda rasturiti po svijetu i ostaviti bezimanim, pokušavajući da sakrije najplemenitije i najuzvišenije osobine našeg pravoslavnog srpstva i državotvorstva. (Tito).

Međutim, jedino smo mi Srbi imali crkvu koja nije mačem i ognjem prisiljavala druge da uzmu pravoslavlje. Jedino ta naša crkva nema spaljenih i u ognju sažeželih stvaralaca i kreativaca, i jedino u našoj srpskoj pravoslavnoj crkvi svaki je čovjek, bez obzira na naciju, vjeru i rasu, mogao naći oprostaj za svoje grijehove i utjehu za dalji život.

Zbog svega toga mi smo izabrali kao principe pravoslavno Svetosavlje, a kao življenje slobodu.

Naša je obaveza prema našoj naciji da se izmirimo, a ta obaveza mora da bude i izvršena, sveti Savo iznad moštiju njegovih roditelja izmirio je Vukana i Stefana, a mi možemo izvršiti izmirenje iznad moštiju milion poginulih Srba u minulom svjetskom ratu.

Danas nam najveću ljudsku vrlinu - slobodarstvo pokušavaju poturiti kao porobljivaštvo. Danas nas neki okrivljuju što smo prvi u Evropi i jedini u Jugoslaviji 13. maja 1941.godine digli ustanak protiv totalitarnog nacizma i mračnog fašizma.

Danas su najkrivlji četnici jer su bili Srbi.

A postaju krivi partizani jer i među njima je bilo najviše Srba. Mjesto zahvalnosti što smo im ukazali na puteve prosperiteta, dostojanstva i slobode, stižu satanske kritike koje se pretvaraju u rušilačke pohode, čak i na spomenike pjesnicima, romanopiscima (aplauz) koji su i njihovi isto toliko koliko su i naši jer su zajedno pri kraju rata sa njima bili skupa.

Vrijeme je da se pogledaju programi na početku ustanka 41. godine i da su na osnovu njih ocijenili koja je strana išla stramputicom. Za jednu stranu znamo gdje nas je dovela jer sada

nekoliko miliona Srba i ostalih Jugoslovena nema ni hljeba a na ivici je totalnog građanskog rata. Za drugu stranu znamo gdje nas je mogla odvesti kada pogledamo zemlje koje su isto kao i mi imale vladu u Londonu kao što su Norveška, Danska, Holandija. Mi bi danas bili u Evropi pa bi Evropa gledala u nas, a ne da traži da mi gledamo u nju.

Naš pokret traži da to naučnici prouče, nepristrasno, da osvijetle naučno.

Za našu Stranku je dovoljno samo da se pravoslavno srpski i Svetosavski izmirimo.

Draga braćo i sestre, poštovane dame i gospodo, uvaženi građani i građanke, u ovim teškim vremenima za naš srpski narod, ali i za druge narode naše Jugoslavije, mi Srpski pokret obnove za Bosnu i Hercegovinu koliko žarko želimo jedinstvo, slobodu i zajedničko življenje u miru toliko smo isto odlučni da ne dozvolimo ponovo dizanje mača iznad i jedne srpske glave. Ta naša želja i odlučnost su postupci na koje nas obavezuju pogubljeni nestali po svijetu rasuti Srbi koji ni krivi ni dužni napustiše ovaj svijet po svirepim satanskim genocidnim ponašanjima nekada i najbližih susjeda.

Zato na kraju zbog duga pogubljenim i nestalim Srbima zbog ukazivanja na svijetle puteve potomstvu, poručujemo: neka drhte sve mračne snage Jugoslavije ako izazovu sukob sa nama Srbima, u njemu će izgubiti sve, a nas zauvijek ujediniti u slobodi, dostojanstvu i miru.

Mi taj rat mnogo bolje znamo, a to smo dokazali uvijek kada su nas na to izazvali.

Ipak, na kraju poručujemo svima: nećemo učiniti ništa drugome što ne bi učinili sami sebi.

Hvala.

(Aplauz)

DR ALEKSA BUHA:

Gospodine predsjedniče, poštovani poslanici, cijenjeni gosti pred licem naroda i građana ove zemlje svih ljudi koji bi se mogli zainteresovati neophodno je po ko zna koji put kazati da do ovog čina nije došlo zbog inata, iz mržnje prema druga dva naroda Bosne i Hercegovine i nipošto iz namjere da se za njih iznudi ili ne daj Bože da im se nametne državno rješenje koje oni ne žele. Do ovog akta nije došlo ni iz kakvog spoljnog diktata ili nagovora sa strane, ali jeste došlo iz unutarnjeg diktata i poziva da se odbrani dostojanstvo jednog naroda osiguravanjem njegovog državnog okvira. (aplauz).

Jer, ono što, jedan pjesnik kazuje o pojedincu pogotovo važi za narod i zemlju. Dostojanstvo jednom izgubljeno teže se ponovo dobiva nego li bilo koji drugi gubitak.

U toj našoj unutrašnjoj borbi teže je bilo postati strog prema sebi nego pravedan prema drugim. Ali vjerujem da je postignuto i jedno i drugo.

U ovom trenutku sve misli vuku na jedno: definitivno je u nepovrat otišla varijanta demokratske transformacije cjelovite Bosne i Hercegovine kao federalne jedinice u Jugoslaviji na koju smo vjerovali da je bila optimalno državno rješenje za sva tri državotvorna naroda i sve građane Bosne i Hercegovine. Sada se nevoljno zgleđavamo konstatujući da su utrošene ogromne snage uzalud.

Nije pomoglo naše zaklinjanje u vezi srodstva i pravde, kako stoji u jednom velikom dokumentu koji je nastao u sličnoj prilici kakve je ova naša. Veze srodstva zbog toga što su se druga dva naroda Bosne i Hercegovine, s Muslimanima posebno, ipak najbliži srodnici ma šta o tome mislili i oni i mi. U vezi pravde smo se takođe zaklinjali i pravdu na sve zagovarali i na nivou autonomne oblasti i na nivou Republike i na nivou savezne države.

Isto tako nisu pomogla zaklinjanja u nešto stvarnije motive jednodržavnog povezivanja u ekonomske, transportne, komunikativne, ekološke i druge prednosti življenja u jednoj državi. Čak je i nacionalni interes u slučaju Muslimana, Jugoslavija kao prilika da svi Muslimani žive u jednoj državi, čak je i taj interes žrtvovan.

Jedino objašnjenje za ovakav ishod, ako bi se čovjek smio upustiti u njega, moglo bi se sastojati u tome da je do ovog čina dovela pobjeda gluposti na drugoj strani. Ali to bi već bilo nedopustivo uzimanje za sebe prava na moralno presuđivanje o nekom skome se upravo u stvarima morala i etike nije mogao naći ni početni zajednički jezik.

Pa, gdje smo sada?

Poslije ovog čina, ja se nadam da će Deklaracija biti usvojena, svako je kod sebe i svako je sa sobom. U slučaju srpskog naroda Bosne i Hercegovine to znači da on i na nivou republičke države počinje organizovati svoj ostanak u jednoj državi sa ostalim dijelovima srpskog naroda.

Muslimanski narod i hrvatski narod u Bosni i Hercegovini čekaju na nezavisnost. Kada im bude papirom ili na papirnat način oktroisana, njihova je stvar kako će je ostvariti i šta će s njom učiniti. Jedno je sigurno kao što u Bosni i Hercegovini nakon jednogodišnjih bezočnih pokušaja naturanja rješenja srpskom narodu protiv njegove volje od strane SDA i HDZ koalicije nismo mogli ostati dalje na dosadašnji način zajedno, tako i eventualna naknadna odluka ova dva naroda ili jednog od njih, da se asocira s Jugoslavijom neće moći izmijeniti ovu odluku srpskog naroda Bosne i Hercegovine da u Jugoslaviji ostane i da u buduću u njoj postoji na poseban način kao Republika srpskog naroda Bosne i Hercegovine. (aplauz).

Drugima sa ovoga mjesta treba poručiti: srpski narod okupljen u jednoj saveznoj odnosno federativnoj ili drugačijoj državi tek će moći da se dogovara i o asocijaciji čiji koja je drugima od nedavno opet na srcu. I tek onda ako se i kod njega bude za takvu novotvorevinu probudila ljubav, makar ona ovoga puta bila samo iz interesa.

Hvala.

(aplauz).

TODOR DUTINA:

Dame i gospodo, cijenjeni predstavnici srpskog naroda, dragi gosti moram da vam kažem da dani koji teku zapravo predstavljaju jednu historijsku situaciju koja se sve više kondenzuje, u kojoj se sve teže živi. Moram da vam kažem da sam kao i vjerovatno većina vas imao i proživio dosta ličnih drama, alidrama koju ovih dana i ovih mjeseci preživljava Jugoslavija i svi njeni narodi mislim da se preživljava teža od u jedne lične drame.

Htio bih da kažem da je stanje u zemlji takvo da su materijalne pretpostavke za život zapravo takve da više i ne postoje. Nama se žuri. Narod nema šta da jede, i bez obzira na Evropu, bez obzira na svijet, ja bih pledirao s ovog mjesta da se svi ovi procesi ubrzaju, ne demokratije radi, ne svijeta radi, nego nas radi i golog opstanka radi.

Htio bih da kažem kako mi se čini već godinu dana da ima što falš u poziciji jugoslovenstva. To mi je postalo definitivno jasno onog dana kada sam osjetio otpor prema bosanstvu. Osjetio sam otpor, odbijanje da me se svrsta u tu nekakvu nepostojeću naciju. To mi je pomoglo da razumijem druge narode koji žive na teritoriji Jugoslavije i njihov otpor prema jugoslovenstvu.

Mislim da je to policija lažne ravnoteže, ili kako se to kaže, porta fo, koja nam ne da ni da se jasno izrazimo, ni da jasno i čisto pregovaramo s drugima. Mislim da je put i rješenje da se nešto uradi da se založimo za stvaranje Srpske federacije. I to je ono što po meni nedostaje u ovoj Deklaraciji kao jedna međustepenica na putu do Jugoslavije.

Dame i gospodo, moramo razumjeti otpor drugih prema jugoslovenstvu. To je isti onaj otpor koji mi ispoljavamo prema nametanju nekakvih okvira koji su nejasni i nedefinisani.

Molim vas, govoriti o Jugoslaviji kada to govore samo Srbi jer nažalost, mora se priznati da to danas govore samo Srbi i Crnogorci koji su dio srpskog naroda, pa to liči kao kad bih ja sa svojom ženom razgovarao da pravimo stan za Dukićeve i nas od mog stana, treba obrnuto postaviti stvari: definisati sopstveni stan, pa ako neko hoće da unosi još neku sobu onda sa može govoriti o zajedničkom stanu.

Ja moram da kažem da mi je situacija u Beogradu - Konvencija o Jugoslaviji liči pomalo na jadnu situaciju koja bi se slikovito mogla izraziti: sastali se Kinezi da govore o Japanu.

U tom smislu plediram, bez imalo stida, bez imalo kako bih rekao, pogrešnih osjećanja, ne treba se bojati podjela. Jar, ako ne definišemo šta je čije mi se nikad ponovo ujediniti i na ovom prostoru. Nikad!

Prema tome, treba pozdraviti ideju Hrvata da traže svoju državu, treba pozdraviti ideju Muslimana da traže svoju državu, na isti način se treba zalagati za ideju da Srbi dobiju svoju Srpsku federaciju. Tek onda, sa tako čiste pozicije, mi ćemo se moći ravnopravno dogovarati.

Htio bih da predložim da u Deklaraciju uđe ta odluka o Srpskoj federaciji.

To je nešto što svijet razumije.

Svijet ne razumije šta hoće Srbi. Moram da vam kažem da mnogi Srbi i mnogi dobronamjerni Muslimani, mnogi dobronamjerni Hrvati koji bi željeli živjeti u Jugoslaviji ne razumiju situaciju. Ne razumiju je jer je mi nismo učinili jasnom i razumljivom.

Predložio bih da u ovu Deklaraciju uđe odluka o sazivanju Ustavotvorne skupštine Srpske federacije na kojoj bi se jasno definisalo ko predstavlja Srbe prema vani da to bude jedna glava i ko predstavlja Srbe u pregovorima sa svim ostalim. Inače, bojim se da od svega ovog neće biti ništa.

Nama se nameće rješenje, govori se: mi hoćemo sa Srbima, ali nećemo sa cijelim srpskim narodom. Moramo se izboriti da mi živimo sa cijelim muslimanskim narodom, ali da cijeli muslimanski narod živi sa cijelim srpskim narodom u Jugoslaviji. Ne može se parčati mi svojim dijelom hoćemo a sa ovim dijelom nećemo. Eto toliko.

MILORAD BOJOVIĆ:

Uvaženo Predsjedništvo, poštovana Srpska skupštino, jugoslovenska pravna stvarnost nimalo ne daje sigurnost za obezbjeđivanje trajno vrijedne teorijske maksima da se putem ustava i prava obezbijede istinski ljudski i društveni kvaliteti gdje će ljudi pošteno živjeti drugoga ne uznemiravati svakome dati ono što mu pripada.

Ustavnost i zakonitost najbolje se obezbjeđuje i očuvava ako svaki subjekt radi ono što ima pravo da radi i ako ne čini ništa od onoga što spada u djelokrug drugih.

Dugo smo čekali i očekivali da nam se smiluju komšije Hrvati i muslimani na naše molbe da nam ne ruše državu u kojoj smo zajedno živjeli iako je baš zajedno nismo ni stvarali. (aplauz). Mi se danas nadmudrujemo ko je za Jugoslavlju a ko protiv. Nije stvar u imenu i nazivu, nego jo pitanje ko je za zajednički život na prostorima gdje živimo, a ko protiv.

Mi uvažavamo pravo svakog naroda na samoopredjeljenje. Ovo pravo naroda ne može se ograničiti ničim, osim takvim pravom drugog naroda.

Naše komšije su bilo i ostale protiv zajedničkog života i zato ruše državu u kojoj smo do sada živjeli a nude nam neku minijaturu zajednice u kojoj bi nam po njihovoj mjeri krojili državu, pravo, slobodu, bolje reći oni bi nam uređivali život. Kažu da sa nama neće jer im ova zajednica

u kojoj živimo liči na "Veliku Srbiju" i strašno nam zamjeraju zbog naših veza sa Srbijom i Crnom Gorom. Ali mi njima i ne smijemo zamjeriti što se npr. Hrvati vežu sa Njemačkom i drugim stranim zemljama germansko-ugarske provenijencije, a naši dragi Muslimani sa Turskom i drugim islamskim zemljama. Znači ipak je za Muslimane bliži Irak nego Srbima iz Bosne i Hercegovine Srbija.

No, mi više ne smijemo dozvoliti da se bilo kome izvinjavamo za ono što je po nas prirodno i korisno. Živjećemo onako kako se to nama sviđa, ne dirajući u prava drugih da za sebe urede život po svojoj mjeri i ukusu.

Mislim da i dalje ostajemo pri našem ranijem stavu, ali ne više molbi da jedni sa drugima živimo na ovim prostorima. Neka se sad oni odluče.

Mi smo za preuređenu novu Jugoslaviju što je uostalom i srpski narod Bosne i Hercegovine jasno pokazao na sprovedenom referendumu. Dakle, mi danas ne radimo ništa novo već obmanjujemo volju srpskog naroda Bosne Hercegovine.

U SAO Hercegovini siguran sam ina čitavoj teritoriji srpske Bosne i Hercegovine gdje su Srbi većina, ni jednom drugom narodu ni nacionalnoj manjini neće biti ugroženo ni jedno pravo niti sloboda. Ali na isti na način tražimo da sa i drugi narodi adekvatno ponašaju prema srpskom narodu i eto rješenja za sve brige i nedoumice.

Što se tiče rječce "AKO" mi Hercegovci smo je izbacili iz političkog žargona. Mislimo da ne bi trebala ni da stoji ni u Deklaraciji. (aplauz).

Čestitajući srpskom narodu federalnu Srpsku Bosnu i Hercegovinu izražavam svoju veliku radost na ovom istorijskom činu kada istovremeno proslavljano i roždestvo Hristovo sa željom: neka nam i Bog bude na pomoći. Hvala. (aplauz).

PROF. DR BILJANA PLAVŠIĆ:

Gospodine predsjedniče, gospodo narodni poslanici, cijenjeni gosti, ja se nisam često javljala na ovoj Skupštini ali osjećam da je ovo jedan poseban trenutak u istoriji srpskog naroda pa dozvolite mi da se preko Narodne skupštine obratim cijelom srpskom narodu povodom ovih značajnih naših odluka.

Za srpski narod u Bosni i Hercegovini došao je čas velike istorijske odluke odluke. U neka druga vremena i u nekim drugim okolnostima ovakva rečenica zvučala bi verovatno kao preterana retorika. Nažalost, sled događaja doveo jo do takve situacije koja svojom ozbiljnošću i opasnošću nadmašuje i samu sposobnost srpskog jezika da je opiše.

Ako i jednom Srbinu u Bosni i Hercegovini to još nije kristalno jasno sutra će biti kasno da to shvati.

Ja sam u jednoj ranijoj prilici istakla kako jo sa srpskim narodom divno komšijski živjeti. A Srbi u Bosni i Hercegovini su kroz vekove, živeći uz Muslimane i Hrvate ali i uz druge narode, bili upućeni na to komšijsko življenje više nego bilo koji drugi Srbi. Ali eto, u ovoj posljednjoj j godini dana, kad je svaki narod u Bosni i Hercegovini imao priliku da ga vode njihova demokratska izabrana rukovodstva, pokazao se stvarni kvalitet tog našeg zajedničkog življenja.

Muslimanski i hrvatski predstavnici na svim nivoima vlasti u ovoj Republici kroz niz uzastopnih političkih poteza, počev od "Deklaracije suverenosti Bosne i Hercegovine" pa preko odbijanja "Beogradske inicijative" donošenja "Platforme o ustavnom položaju i ustrojstvu Bosne i Hercegovine" pa sve do "Memoranduma o suverenosti" i konačno zahtjeva za priznavanje nezavisnosti Bosne i Hercegovine od strane EZ postavili su Srbima u Bosni i Hercegovini cenu za nastavak zajedničkog komšijskog življenja. Ta cena iznosi tačno: odustajanje od zajedničkog života sa ovim ostalim srpskim narodom koji žive u drugim republikama u okviru unutarnjih granica Jugoslavije i pristanak na ulazak u nacionalnu anonimnost građanske Republike Bosne i Hercegovine.

Skupština srpskog naroda Bosne i Hercegovine je u skladu sa najvišim demokratskim kriterijima i principima odlučila da upita sav svoj narod da li je spreman da plati ovu cijenu. Na plebiscitu srpskog naroda u Bosni i Hercegovini narod je jednoglasno odgovorio da nije. Taj odgovor je očekivan i opravdan.

Ni jedan Srbin koji u sebi ima makar i malo časti nije se usudio da pljune na kosti miliona svojih predaka, ali i današnjih žrtava palih za zajednički život svih Srba u jednoj državi. (aplauz)

Osim toga ni jedan Srbin koji i malo drži do svog nacionalnog identiteta ne može pristati da bude pretopljen u bezimenog građanina u Bosni i Hercegovini. Bosni i Hercegovini u kojoj bi svi građani bili isti recimo "zeleni" ali bi putem demokratskog većinskog načina odlučivanja "svetlo-zeleni" uvek imali više prava od "tamno-zelenih". Uvjeravanja muslimanskih i hrvatskih predstavnika u vlasti da to ne bi bilo tako jednostavno ne možemo prihvatiti.

Sve odluke protivno volji i interesima srpskog naroda u Bosni I Hercegovini u posljednjih godinu dana donesene su nadglasavanjem. Dela govore a ne reči.

Na temelju čega da vjerujemo da bi sutra bilo drugačije?

Iz svih ovih razloga a u situaciji krajnje ugroženosti i suštine i celine srpskog bića na Balkanu mi Srbi u Bosni i Hercegovini dužni smo da izvršimo naš deo posla na zaštiti tog bića, ali i da poneseno svoj istorijski dio odgovornosti, istorijsku odgovornost za valjanost naših postupaka. Zato smo sa punom svešću o neophodnosti i odgovornosti naše odluke i pristupili uspostavljanju Republike srpskog naroda Bosne I Hercegovine kao dela sadašnje ali i buduće jugoslovenske federativne države. (Aplauz).

Dame i gospodo, ovim činom mi ne ispoljavamo nikakvu nacionalnu sebičnost niti učestvujemo u ostvarivanju navodnog velikodržavne hegemonije. Krajnje je vrijeme da se jasno i glasno odbije optužba da stvaramo "Veliku Srbiju" na račun drugih naroda.

Gledajući kroz istoriju na kojim prostorima se prostirala koja od današnjih jugoslovenskih republika, AVNOJ-ske su granice Bosni i Hercegovini priznale skoro najveći prostor u odnosu i na srednjovjekovno prostiranje Bosne.

S druge strane Srbija, Crna Gora, ako hoćete i Hrvatska, po istom kriterijumu su u odnosu na Bosnu i Hercegovinu izrazito prikraćene. Pa zašto, po kojem pravu do sada egzistiraju „Mala Srbija“, „Mala Crna Gora“, „Mala Hrvatska“ a „Velika Bosna i Hercegovina“ i to „Velika Bosna i Hercegovina“ pod stvarnom vlašću jednog naroda i jednog čovjeka. (aplauz)

Oni koji su tražili da Bosna i Hercegovina bude međunarodno priznata moraju znati da se država, a pogotovo velika država u kojoj se vlada i nad drugim narodima, ne osvaja na pregovaračkim stolom. I najmanje su države u istoriji na sablji stvorene. I Jugoslavija je tako stvorena.

Još nikad niko nije stvorio državu u kojoj se trajno podjarmio srpski narod.

Svi Srbi u ovom odlučujućem trenutku treba da budu svesni ali i svi oni koji se zanose da će Srbima da vladaju. A mi ćemo znati i moći da našu Republiku srpskog naroda u Bosni i Hercegovini izgradimo kao zdrav i prosperitetan deo Jugoslavije.

Molim se Bogu da vodi našu misao i našu ruku u ovome odsutnom času da dobrobit celog srpstva i svih drugih čestitih ljudi na ovim prostorima.

Hvala vam.

(aplauz)

PETKO ČANČAR:

Braćo i sestre, gospodine predsjedniče, uvaženi predsjedavajući, kolege poslanici, dragi gosti srpska sloga i srpska sudbina okupila nas je danas ovdje iz dva razloga:

- Prvi razlog našeg okupljanja iz svih srpskih krajina jeste da kao pravoslavni hrišćani podijelimo međusobnu bratsku mudrost sa SVOJOM braćom, prijateljima i kumovima jer su ovo dani dodira naše duše čovjekove sa Hristovim roždestvom koji je u nama i sa nama iskazuje radost u ovim ljudi dobre volje, mada smo svjesni da živimo u dramatičnim i gotovo bezizlaznim teškoćama;
- Drugi razlog okupljanja u ovom Srpskom parlamentu na petoj sjednici jeste prilika da se posjetimo na našu mnogo stradalnu prošlost, u kojoj su nam bili vječiti neprijatelji Karlo Veliki Fridrih Barbarosa, car Franjo Josif i car Viljem, Hitler i Gering, a danas, po ovom sudeći po onoj narodnoj : „Što maca rodi sve miše lovi“ i drugi koji su željeli i žele da

srpski narod učine podanicima i potčine svojim vjekovnim ciljevima. Ti su ciljevi pored ostalih, da budemo ispod istorije i iza svijeta.

Svi smo mi danas na određen način svjedoci ubivanja u vremenu i raspleta i sapleta, a posebno srpski narod koji prate nametnuti neprijatni događaji koji svaki od nas na svoj način različito preživljava. Nije ovo vrijeme na upotrebu citata, ali je uvijek vrijeme da se potsjetimo da je prošlo vrijeme poniženja i obezvjeđivanja srpskog roda. Međutim, potsjetiću vas da je napisani i objavljeni roman „Pad Parisa“ Ilja Erenburg doživio u svijetu, a posebno u Francuskoj, mnoge neprijatnosti i prekore, a gospoda iz EZ pa i naše komšije žele ne da napišu roman nego da stvarno naprave pad Jugoslavije i da se ne desi nikome ništa.

Na Šćepandan, na dan današnji dolazim iz Stare Hercegovine (aplauz). Jedan srpski narod i srpski rod i potomstvo poručuje: Foču 90-te ne smije se više nikad srpskom rodu ponoviti. A ja ću da vas potsjetim da smo mi od septembra pa do 10. Avgusta 90.g. bili pod okupacijom. Moja braća Srbi iz Stare Hercegovine kažu nikad se to više neće desiti ali potrudimo se da nam se to više nikad ne desi. Ni nama ni drugima na ovim prostorima. (aplauz)

Dakle, ni u ovakvim prilikama ne smijemo ćutati jer bi u našem ćutanju drugi našli svoju sigurnost, koji se u određenim situacijama pozivaju na određeno pravo da su upravu. Ali istina je na drugoj strani gdje su njihovi planovi krivudavog izgleda. U to smo se uvjerali svim dosadašnjim politikama.

Istorijski gledano svi oni koji su nas patološkom mržnjom mrzili i napadali i na svirep način ubijali nisu nikada niti će ikada u nama ubiti Srbina-čovjeka. Sada je razlog više da sumnjamo u mnoge stvari koje se dešavaju u našoj otadžbini ali ne smijemo sumnjati u njih jer nas je bar do sada istorija opomenula da se ne smije dozvoliti njeno ponavljanje.

Nažalost, ovo što nam se svima dešava u ovome vremenu liči na mračno pozorište u kome nema ni zvižduka niti aplauza, ali ima dosta loše režije, ali nas sve na određen način i boli a ponekad i stid hvata.

Boli nas činjenica da su našim vjekovnim naporima da se održimo, da budemo svoji na svom, da su se protiv nas poduzimale mjere međunarodnog mehanizma putem genocida da se svedemo na što manju mjeru i što manji broj istrebljenjem i osipanjem. Za ovo malo vremena u višestranačkoj vlasti kao i drugi po veličini konstitutivni narod nudili smo u razrješenju naše krize svoje stavove šta Srbi hoće. Ponudili smo svoj originalni program Srpske demokratske stranke, „Beogradsku inicijativu“ i najskorašniju „ Beogradsku konvenciju u novoj Jugoslaviji“ sve što smo nudili činimo to otvorenim, ispruženih ruku, dobronamjerno i svetački strpljivo, zlatousto. Međutim, stvari teku kako teku. Nisu pomogli ni srpski apeli ni sprovedeni plebiscit, ni dobronamjerno ukazivanje, ni besjede ni riječi dobre volje. A pošto se radi o nametnutim prilikama u ovom surovom vremenu sredstvima pravne institucije, odlučili smo se na proglašenje Srpske Bosne i Hercegovine, odnosno na realizaciju već od ranije donesene Odluke, pod uslovom, Srbi iz Istočne Hercegovine i Stare Hercegovine poručuju:

nema uslova sa „ako“, to je posljednja demokratska, ljudska i pravna mjera (aplauz) i mogućnost da srpski narod bude na gornjoj stepenici svog nacionalnog bića kako se ne bi srušio njegov životni prostor i bile manje granice u kojem živimo od granica u kojim umiremo.

Neka nas i od ovog čina prate vedri dani i nas i naše komšije i susjede. Jer, uvijek moramo imati u vidu da je sve prolazno samo je narod besmrtn.

I ovaj današnji istorijski događaj još je jedan svjetli i živi spomenik više srpskoj demokratiji i neuništivosti srpskog pravoslavlja i svetosavlja. Da Bog da se realizacija srpskih odluka nam posrećila, jer je Jugoslavija naš jedini cilj, a ne spas. Jer, ni od naše Jugoslavije ne želimo praviti niti lakrdiju, a još manje tragediju. (aplauz).

JOVAN TINTOR

Brate predsjedniče, sestre Srpkinje, prisutni gosti evo na kraju XX vijeka kada u Evropi na sve strane cvjeta prosperitet, u Jugoslaviji bjesni rat. Nikada se nisam slagao sa izjavama ma od kuda one dolazile da se u Hrvatskoj vodi rat. Uvijek sam tvrdio i sad tvrdim rat se vodi u srpskoj zemlji a to što je Broz pripajao i stvarao administrativne granice po svom nahođenju, krojio kapu sigurno nije Hrvatska kao što ni Bosna i Hercegovina ne može biti zemlja muslimana ni islamska.

Ne mogu da shvatim da jedna nacionalna manjina daje sebi za pravo da briše jedan narod i jednu državu, jer kada se zna da je preko 65% teritorije srpska. Dakle, politika koju vodi SDA je gora od Brozove jer idu tako daleko da hoće jedan narod i jednu državu da izbrišu a na svoju nacionalnu manjinu da pribave državu. (aplauz)

Ja im s ovog mjesta poručujem, dok i jedan Srbin ovom zemljom hoda ta im se želja neće ispuniti. Nikada neće ni ostvariti. Jer, Srbi su u dva rata stvarali Jugoslaviju i dali za nju tri miliona žrtava. Valjda je sasvim jasno da smo mi potomci našijeh predaka. Ne možemo i nemamo pravo da pljujemo i gazimo po grobovima našijeh junaka.

Zar pojedinci mogu i da pomisle da neko može zaboraviti slavnog Karađorđa, vojvodu Mišića, vojvodu Stepu, kralja Petra i mnoge srpske vojskovođe koji daju živote stvarajući nama državu. (aplauz)

Bosna i Hercegovina je bila i ostala srpska zemlja, a ovo danas to samo i zvanično potvrđujemo. Zato braćo i sestre ja vam čestitam našu novu državu i vjerujem da svi sa mnom dijelite mišljenje da je vrijedilo za ovaj dan živjeti.

Srbi nikada nisu bili kolebljivci niti smijemo pa niti možemo izdati narod koji želi da sačuva identitet u svojoj državi. Hvala. (aplauz).

DR.RADOVAN KARADŽIĆ

Dame i gospodo, poštovana Srpska skupštino, dragi gosti ovih dana pitale su me najodgovornije ličnosti iz partnerskih stranaka, ličnosti za koje sam ja mislio da dobro znaju sudbinu Bosne i Hercegovine, pitale su mene šta će biti sa Bosnom i Hercegovinom. Ima li jedinstvena Bosna i Hercegovina šansi?

To su pitale ličnosti koje su sve presudne poteze povukle uglavnom same, bez ikakvog konsultovanja sa nama.

Onda sam razmišljao o njihovom pitanju. Zar jedinstvena Bosna ima šanse dok jedinstveni ministar inostranih poslova krstari Istokom i Zapadom i traži za Bosnu i Hercegovinu nešto što mi ne damo, od prijema u Zajednicu islamskih zemalja do drugih zahtjeva od kojih se kosa diže na glavi.

Je li to naš ministar inostranih poslova? (poslanici uglas-NIJE)

Da li jedinstvena Bosna i Hercegovina ima šansi kada njeni najodgovorniji ljudi kao predsjednik Predsjedništva koji je prvi među jednakima, sam donosi odluke, a Srbi mu u Predsjedništvu i pored maksimalnog zalaganja da doprinesu radu služe samo kao dekoracija.

Kad oni nametnu svoj status u Predsjedništvu, on svoje Predsjedništvo ne smatra krnjim. A kad Bogičević ne dolazi na sastanke sazvanog Predsjedništva on to Predsjedništvo smatra krnjim.

Zar jedinstvena Bosna i Hercegovina ima šansu kada je pridjev –srpski-atribut-srpsko na TVSA i „Oslobođenju“ poprimilo pežorativan karakter. Je li to naša jedinstvena Bosna i Hercegovina, je li to naša jedinstvena televizija koju je najmanje u jednoj sredini izgradio i finansirao srpski narod.

Je li „Oslobođenje“ naše jedinstveno glasilo koje postoji u najvećoj mjeri samo da bi blatilo srpski narod, da bi ga potkazivalo na grijehе što neće da učestvuje u rasturanju zajedničke otadžbine Jugoslavije.

Možda je tamo providenje i božja ruka naše protivnike vodila ovim putem kojim su išli da bi nas doveli možda do našeg pravog cilja.

Oni su prvi formirali nacionalne stranke, a mi treći.

Mi smo je formirali kada smo vidjeli da nema ko da zastupa interese srpskog naroda, jer se Duraković odao s onim tamjanom. Inače je bio konkurisao da je on u biti taj i njegova stranka da zastupa srpske interese.

Sve druge poteze mi smo povukli u iznudici nakon jednostranih, brutalnih i žestokih poteza naših partnera koji su se u svakoj kritičnoj situaciji pretvarali u naše žestoke protivnike.

Koalicija koja se prije izbora odlikavala u vozanju zastava pokazala se prvog dana zasjedanja Skupštine. Naša braća Muslimani toliko su bili navikli da glasaju tačno kako glasa HDZ da su glasali protiv ćirilice i njene ravnopravne upotrebe iako to piše u „Ustavu“. Poslije su nam se izvinjavali shvativši da je ćirilica osnovno bosansko pismo, i da je bosančica bila ćirilica. Ali omaklo im se. Jednostavno postalo je toliko prirodno da kad HDZ glasa da glasa i SDA.

Da li jedinstvena Bosna i Hercegovina, jedinstvena Jugoslavija imaju šanse?

Nema sada izgleda da su i Bosna i Hercegovina i Jugoslavija imale šanse isključivo uz cijenu koju je plaćao samo srpski narod. Onog trena kada je srpski narod odbio da bude narod drugog reda Slovencima se učinilo da Jugoslavija ne valja. Sve do tada Jugoslavija je valjala.

Ili Bosna i Hercegovina: u Bosni i Hercegovini odavno niko ne govori o Jugoslaviji a Bosne i Hercegovine su puna usta.

Od nas se traži da fetišiziramo Bosnu i Hercegovinu, a da zanemarimo Jugoslaviju koja je prevashodno naša država, država u kojoj smo mi ostvarili svoje državno jedinstvo nakon dva vijeka ratovanja. I sada bi trebalo i pored jednostranih i neustavnih poteza, rušenja svih božijih i ljudskih zakona, ponižavanja i porobljavanja Srba u informativnom prostoru, priprema zakona koji treba Srbe da porobe i u građanskom, nacionalnom i ekonomskom smislu da se mi zalažemo za jedinstvenu Bosnu i Hercegovinu.

Mi se zalažemo za ono što se oni zalažu. Mi prihvatamo ono gdje su nas oni gurnuli. A oni su nas gurnuli u političko, duhovno, kulturno i državno jedinstvo srpskog naroda. (aplauz). Oni su nas gurnuli u srpsku državu.

Danas se ne ljutimo na njih, a možda bi trebalo da budemo zahvalni možda ćemo im sutra biti zahvalni.

Oni su nam ukazali pravi put.

Oni su nam ukazali da je nerazumno da se Srbi zalažu za Jugoslaviju, jedinstvenu Jugoslaviju, jedinstvenu Bosni i Hercegovinu nasuprot jedinstvene srpske države. I zaista naš pijemontizam, naše simbiozičnost, želje da živimo u čvrstom zagrljaju s drugima je potpuno nerazumna i nezrela. To su nam oni dokazali.

Oni hoće da ostvare svoje nacionalne države. Slovencima je to uspjelo, Hrvati to pokušavaju da naprave na teritoriji koja zaista njima ne pripada, vjerovatno će na toj teritoriji i uspjeti.

Muslimanima je po svoj prilici draža mala Muslimanska Bosna i Hercegovina nego cijela Jugoslavija koja bi u isto vrijeme bila i muslimanska.

Zašto?

Srbi su posljednji koji bi trebalo da se bune na taj proces.

Mi smo zaista dovedeni u taj proces. Sve što je zajedničko oni su razbijali i mi smo se samo saginjali i kupili naše komade.

Bosnu i Hercegovinu su razbili gospodo, razbili su svim ovim postupanjima. Razbili su izmišljanjem novog imena za naciju; Bošnjaka, pribavljajući samo sebi to, izmišljajući bosanski jezik. Čineći sve da razbiju ono što nas je činilo zajedničkim.

Oni su uveli termin: zajedništvo, zajedništvo i suživot. Ne jedinstvo i život, nego zajedništvo i suživot.

Pa oni su htjeli da mi ovo napravimo. Mi to prihvatamo. Ne jedinstvo nego zajedništvo: ti i ja pa nešto zajedno. Ne život nego suživot. Ne život jedan s drugim nego život jedan pored drugog.

Ako ako hoćete mi možemo i tako, jer srpski narod je sposoban na život i zajedno i posebno (aplauz).

Povratka nema i mislim da niti ima mogućnosti na povratak na jedinstvenu Jugoslaviju, jedinstvenu Bosnu i Hercegovinu niti ga konačno treba da bude. Ovo je proces, ovo je razvoj. Bosna i Hercegovina se diferencira.

Ona se ne diferencira po partijskom ili po klasnom tipu nego po nacionalnom tipu. Taj proces nismo ni započeli ali ga moramo prihvatiti jer nam je nametnut. A čini mi se da nam je nametnut na naše veliko dobro, a ne na naše veliko zlo. Iz toga ćemo mi izvući koristi. (aplauz)

Ono „AKO“ stalno je u Deklaraciji radi toga što je sve do sad bilo - AKO. Radi toga što smo na sve do sada bili natjeran pa neka oni povuku svaki okidač kao što su i do sada povukli svaki okidač našeg razdvajanja.

Mi očekujemo da će naši partneri iz muslimanske i hrvatske nacionalne zajednice shvatiti realnost.

Jedinstvenog ministra vanjskih poslova više nema. To je njihov ministar vanjskih poslova. (aplauz). Nije naš (aplauz).

Jedinstvene vlade Bosne i Hercegovine nema. Postoji zajednička vlada u kojoj učestvujemo i mi. Učestvujemo ali nećemo priznati ni jednu značajnu, krucijalnu odluku te vlade do koje se dođe putem preglasavanje srpskog naroda i predstavnika srpske nacionalne zajednice. Očekujemo da i oni hrabro, trezveno pristupe samoorganizovanju, da organizuju svoje skupštine, da organizuju svoje organe i da onda zajednički pristupamo umjesto jedinstveni organima koje smo imali do sada formiranju zajedničkih organa.

A što se Jugoslavije tiče od volje im. Mi svoju volju imamo i možemo da je provedemo. Imamo načina.

Nema toga ko će uvesti dalje od Kozje ćuprije nezavisnu Bosnu i Hercegovinu. Na Palama je to Jugoslavija (aplauz). (dugotrajni aplauz).

(SVI USTAJU I BURNO APLAUDIRAJU)

Mislim da smo došli do onde dokle se moralo doći donde dokle su nas drugi vodili.

Od Petrova dana do današnjeg dana, Stefana 92. godine srpski narod je činio jedno jedino: pripremao svoje demokratske odgovore na sve moguće demokratske i nedemokratske izazove koji su bili stavljeni pred nas.

Mi se zalažemo za mir. Mi prihvatamo njihov suživot. Mi prihvatamo zajedništvo umjesto jedinstva. Mi se slažemo da sva rješenja donesemo mirnim putem i dogovorom. Ali nema više nikakve mogućnosti da neko govori u ime Bosne i Hercegovine a da to što on govori u ime Bosne i Hercegovine bude protivno bazičnim interesima opstanka srpskog naroda.

O srpskom narodu u Bosni i Hercegovini mogu govoriti samo oni predstavnici koje je srpski narod u Bosni i Hercegovini imenovao. (aplauz).

Ja se nadam da mi Srbi nećemo pribjeći našim starim stereotipnim manama da pravimo male kneževine, mada se Srbi vole organizovati autonomno po pokrajinama i po regijama, ali došao je trenutak zrelosti srpskog naroda, došao je trenutak da se srpsko nacionalno pitanje rješava na demokratski način u cjelosti i globalno za srpski narod na Balkanu bez obzira na to u kojoj administrativnoj zajednici i u kojoj federalnoj jedinici živio. (aplauz).

Stoga našim partnerima i komšijama da poručimo da ćemo prihvatiti svaku njihovu ponudu koja je prihvatljiva i ne ide na našu štetu, da nećemo njima nametnuti ništa što je na njihovu štetu, ali da za sebe zadržavamo pravo da budemo dio jednog srpskog naroda i da u tom srpskom narodu očuvamo svoje duhovno, političko, kulturno i iznad svega društveno jedinstvo. Jer, bez državnog jedinstva srpski narod je izgubljen, naročito na prostorima izvan uže Srbije kako su je bili dizajnirali i projektovali.

Ja se nadam da je ova Deklaracija danas biti usvojena i ukoliko bude usvojena mi ćemo na odgovoran način postupiti sa našim komšijama i partnerima sređivanju svih drugih odnosa i svih drugih poslova.

Ako usvojite neka vam bude srećno i čestite i dugovjeko za sva vremena! (aplauz)

PROF.DR. NIKOLA KOLJEVIĆ:

Gospodine predsjedniče, cenjena Narodna srpska skupštino, na sreću srpskog naroda nemam ništa da dodam onome što je Radovan Karadžić govorio i što je izrekao. Nemam, dakle, ništa da dodam onome najbitnije.

Hteo bi par reči da kažem najpre o onome „AKO“ i zašto ja sa svoje strane glasam za to „AKO“ i ne želim da tu svoju volju da namećem drugima.

Meni se čini da su dve velike osobine srpskog karaktera, karaktera srpskog naroda njegov prkos kao i njegova moralna vertikala i njegova širina kao njegova pravoslavna suosjećajnost.

Ja lično glasam na ovo „AKO“ jer nas to „AKO“ potvrđuje i kao demokrate i kao široke ljude, a nikako ne mislim da će to „AKO“ biti svakojako. To „AKO“ nam je potrebno da bismo do kraja ostali čini mi se, na visini svoje duhovnosti da ne bi upali u zamku našeg dobro posmrtnog srpskog temperamenta. Jedino na to.

Dozvolite mi sada da potsjetim na nešto o čemu ovde nije bilo reči da vas potsetim na činjenicu da ova demokratska odluka, a ja mislim da je ovo od izbora najveća demokratska odluka srpskog naroda, jer ako je demokratija izražavanje slobodne volje mi smo se na ovaj korak odlučili samo po svojoj slobodnoj volji dok nam je čitavu ovu godinu dana nametana volja sa druge strane i bilo je pokušano da ta naša slobodna volja bude izigrana, da bude prevarena, da bude zanemarena.

U najnovije vreme taj boljševički recidiv koji je ostao u novom režimu meni se najviše očitavao u dve najveće i najmanje nedemokratske stvari koje su se desile u Bosni i Hercegovini.

Već duže vremena nad zemljom Bosnom kruže „dva vrana gavrana“. U strahu od neposredne ratne opasnosti majka Jugovića donosi same glave. A od skoro kad god je vazдушna, naročito zračna uzbuna te naše mitske ptice smrtonosne greške jedno te isto. Jedna kljunom stalno klepeće kako nema Jugoslavije, kako je to bila veštačka, pusta politička i više nikome potrebna besmislica, a druga iz baze teroira:

„Zašto Srbi gledaju u Istok
kada Sunce izlazi na Zapadu“

(aplauz)

„Zašto Drini ne okrenu leđa,
i ne shvate gde je Bosne međa“

Zanimljivo je, ali ne samo zanimljivo već i istorijski presudno vidjeti za koga je i zbog čega je Jugoslavija tek politička, odnosno veštačka tvorevina. Za one koji su se u oba rata našli na pogrešnoj strani Jugoslavija je bila možda veštačka, ali nesumnjivo i spasonosna državna zajednica. Oni su imali izbora i mi mada, između ostalog, plaćamo kobnu istorijsku osvetu za takvu njihovu prisilnu, odnosno kalkulantsku odluku.

Od Hrvatske banovnine 1939. Jedino nacionalne imenovane i verifikovane do ustava 74. Jugoslavija se stalno pokušalo naplatiti toj stari i po neki novi račun. Srbi su pri tom bili glavni politički dužni i dežurni krivac na mrtvoj straži.

Istini za volju nije uvek bilo tako. Ilirci su bogatstvo sprskog narodnog jezika i srpske narodne pesme smatrali hrvatskim. Freska u Štrosmajerovoj Đakovačkoj katedrali predstavlja balkanske narode kao rod rođeni a dalmatinsko jugoslovenstvo bilo je realan istorijski interes u borbi protiv italijanizacije.

Ne, recimo da su to tempi pasati kao što je, nažalost, i Radičevićevo romantičarski razigrano svečarski idealizovano čuveno „Kolo“.

Za srpski narod, međutim, Jugoslavija nikada nije bila nešto nametnuto već ideal i težnja krvavo izborna i krvlju miliona oblivena. I to ne od juče već bar od 1804. Od onog dana kada su pred ustanak ljudi dolazili u Sarajevo da se posavjetuju sa svojim Srbima što će i kako će. Kada su Bosanac Višnjic i Hercegovac Podrugovic sjećanjem na pretke bodrili na ustašku vojsku, kada je crni Đorđe naumio preko međe plemenite.

„.... i čestit Bosnu pohoditi...“

Zar nije ustanička Narodna skupština sredinom 86. (Hercegovačka skupština) proglasila ujedinjenje Bosne sa Srbijom i Hercegovine sa Crnom Gorom.

Kočićevska deviza Banjalučana optuženih na veleizdaju bila je „bratu brat, švabi rat“. Možda i danas aktuelna. (aplauz)

Ali pre zvaničnog proglašenja Prve Jugoslavije postale su spontano donesene odluke srpskih opština i sela sa ujedinjene sa Srbijom gromoglasno najavljujane Principovim pucnjom.

Rečju Jugoslavije za Srbe iz Bosne i Hercegovine je bila prirodan historijski trajan cilj. To što se tragično pokresalo da za neke druge narode ideja Jugoslovenskog ujedinjenja nije imala dovoljno snažne izvore ne znači da Srbi danas mogu opuštatiti od svog skupo plaćenog jedinstva i pristati na ono što je za njih veštačko i razaračko. To samo znači da Srbi nemaju pravo da nikog drugog prisile da niko drugi ne može njima da uskrati slobodan izbor.

Otud republički izdat i nametnut okvir ne može za Srbe da bude prva već tek druga briga.

Oni koji su srušili Jugoslaviju, srušili su pravnu i moralnu obavezu poštovanja tog republičkog okvira. Jer, iz perspektive srpskog istorijskog iskustva Bosna ne samo da nije velika tajna, kako je to nedavno rečeno, iako je to Desanka Maksimović, kao što znamo, u svome stilu tvrdila za Srbiju, već je pre svega dugo putovanje kroz mračnu istorijsku noć.

„Što se nešće u lance vezati
to se zbježa u ove planine“

Ali ne samo Crnogorske već i u Romaniju i Kozaru jednako kao i u Hercegovački krš.

A kada je sjahao „asker“ i uzjahao carski fiškal nije se mnogo promenilo. Samo je otišao Birinđi a došao „Ćirinđi“ kako to reče Kočićev Simeon. (aplauz)

Između dva rata pokušalo se sa banovina, ali ni to nije pomoglo kada je trebalo.

„... na strašnome sudu postojati“

I to ne samo postojati već i golom rukom uhvatiti krmnički nož.

Kako iko trezven i čojstven može od ljudi čiji su toliki pokojnici završili na dnu jame očekivati da im bude bolje u jednoj državi bez svoje braće po imenu, veri, istorijskom i kulturnom pamćenju.

Kako se kod nas može očekivati da nam je prirodniji državni okvir, koji nas od svojte razdvaja od onog koji nas spaja.

Ništa, međutim, nije utešniji nije ni drugi glas druge ptice crne. Crn je to glas, a ne, nažalost, blagovest.

Govoriti kao što se danas u Bosni i to sa najviše nesto govori u ime Srba, da je za njih bolja država Bosna nego Jugoslavija, nije samo nedemokratski već je i neprijatno. (aplauz)

Ko uopšte ima pravo da govori u ime drugog i to zove demokratijom!?

Srbi su, kao što se zna stari narod i nepristojno je kada mlađi starijem boguje. (aplauz)

Po našem patrijahalnom redu i zakonu to je ustvari bezakonje.

„U Srijemu vlada nezakonje,
ne poštuje mlađi starije...“

Čitamo kod Vuka, ali ne samo u Srijemu nego i u Bosni sada i ovdje.

Bezakonje, međutim i prvi i osnovni razlog ako iskažemo uvredu iz kojeg Srbima nije bolje u nezavisnoj državi Bosni nego u demokratski preobraženoj Bosni u kojoj će Srbi biti ravnopravni i suvereno zasnovati svoj odnos sa drugim Srbima. A neravnopravnost u najnovijoj Bosni počela je još pre izbora, kada su tadašnji moćnici kada su se uplašili Vijeća naroda kao institucije kao bi garantovala ravnopravnost i ni do danas nisu dozvolili da se uspostavi i nastavilo se to bezakonje najpre kršenjem normi saveznih ustava, pa zatim republičkog, kada je mimo volje Srba donesen „Memorandum“ i protiv volje Srba donesen najnoviji zahtev. O drugim bezakonjima brojnim i bezbrojnim i srpskim iznuđenim odgovorima ovom prilikom da i ne govorim. Pogotovo da ne govorim o najružnijom stvari i moru ružnih stvari u ovoj Republici. Da ne govorim o institucijama da su Srbi varali na plebiscitu. Jer, takvi tračevi nisu dostojni ovog trenutka i istorije.

Da umesto toga samo na kraju potsetim na ovaj istorijski kontinuitet koji nas obavezuje: ako i bude postojao „popravni ispit“ iz zakonitosti u Bosni i Hercegovini a moraće do njega doći, Srbima još uvek preostaje emanet ujedinjenja i sloboda da izaberu svoj oblik državne zajednice. Da li će to biti Jugoslavija ili Sjedinjene Srpske zemlje to gotovo da više ne zavisi od Srba. U svakom slučaju to neće biti „Velika Srbija“ u onom smislu i vidu u kojem nam danas sa svih strana podmeću. To može biti samo onolika Srbija koliki su Srbi i koliko ima naroda koji hoće sa njima ravnopravno da podele istorijsko dobro i zlo.

Zašto samo Srbi jedini od svih naroda na ovim prostorima ne bi imali pravo da se okupe ako se već stvaraju nove države na nacionalnom principu? Ja zaista ne vidim zašto. Hvala. (aplauz)

VELIBOR OSTOJIĆ:

Uvaženo Predsjedništvo i poslanici dame i gospodo, ne mogu a da ne potsjetim ili da ne uputim da i ozbiljna politička analitika ne uvidi kako su Srbi u Bosni i Hercegovini vodili jednu konzistentnu politiku, a ne avanturizam kako se pripisuje. I ovo što smo čuli od gospodina predsjednika Karadžić, što će ući u udžbenike političkih govora i retorike i potvrđuje sve što su Srbi do sada učinili.

Ne izglasavanjem suvereniteta Srbi su odgovorili Skupštinom srpskog naroda.

Na izglasavanje nezavisnosti Srbi odgovaraju uspostavljanjem državotvornosti srpskog naroda u Bosni i Hercegovini.

A na najavljeno, čuli smo juče prvog čovjeka Predsjedništva izglasavanjem neke ustavne odluke kojom se izbjegava veto Srba u Parlamentu, na najavljeno, dakle, pretvaranje Srba u parlamentarnu manjinu a kasnije i u nacionalnu manjinu i oduzimanje Srbima konstitutivnosti i suverenosti Srbi odgovaraju uspostavljanjem svoje državnosti.

I samo još jedna informacija.

Da je tačno sve što smo čuli od gospodina predsjednika Karadžića možemo skromno da prokomentarišemo:

- Jedinstvene Bosne i Hercegovine nema dok se vodi politika dvostrukih aršina ili duplog standarda. (aplauz)

A da smo na to iznenađeni pokazuju i potezi zajedničkih institucija u Bosni i Hercegovini. Danas smo doživjeli da Televizija Sarajevo nije dozvolila Televizija Srbiji direktan prenos ove Skupštine na kojoj poslanici donose istorijsku odluku. Hvala (aplauz)

DR VLADISLAV VUKIĆ

Poštovani predsjedniče, poštovani predsjedniče Stranke, cijenjeni poslanici, dragi moji Krajišnici iz Bosanske krajine i ostali regionalci koji čine ovo našu, ali našu suverenu Bosnu i Hercegovinu, gospodo i gospođe, nam je rat nametnut pa se dobro držimo. Držimo ipak taj zapadni front.

Mnogi su generali otišli tamo gdje su otišli od Tusa do Zvonka Jurjovića, pa do juče hvala Bogu i Kadrijevića. (aplauz)

Armija se naša transformiše.

Mi smo u Banjalučkom korpusu, na zahtjev svojih Krajišnika i na primjedbe bivšeg generala dobili novog ratnog generala druga Vukovića. Koji je razborit i naučen ratu, vičan ratu, ali i vičan da razgovara sa ljudima koji popunjavaju korpus i koji neće popustiti pred najezdom fašista.

Prema tome Bosanska krajina se ne bori samo protiv ustaša-hrvata, bori se protiv Njemaca, Austrije, Mađarske i protiv svih tih zli sila. Zašto ovo govorim?

Ne prijetim. Govorim zato što samo srpski narod ne može pisati referate i poeziju i prozu, nego se mora odbraniti silom protiv sile. (aplauz)

A Bosanska krajina je ta sila od koje se danas tresu gaće Turcima i Hrvatima. A ta sila je (aplauz) od 17.654 km² od 1,200.000 stanovnika. Možete pogledati ovu teritoriju (pokazuje mapu) koja nije samo vojna krajina od koje se tresu gaće i Hrvatima i Turcima nego je i ekonomska snaga koja je uspjela juče u Banja Luci da prekinemo sve fondove prema Sarajevu. Nećemo hraniti neprijatelje, (aplauz) nećemo hraniti one koji nam jamu kopaju. Ako treba branićemo svoju braću Srbe u srpskoj Bosni i Hercegovini.

Još jednom čestitam, braći Krajišnicima, ostalim poslanicima stvaranje naše Srpske Bosne i Hercegovine, ali i da stvorimo, ne pojedinačne kneževine, nego jake autonomne regije koje će poslije i vojno i ekonomski odbraniti našu Srpsku Bosnu i Hercegovinu. Hvala (aplauz)

PREDSJEDAVAJUĆI:

Ja sam zaključio s diskutantima, nećete zamjeriti da ponovo otvaramo diskusiju.

Dame i gospodo, pošto je bilo više predloga za dopunu ili izmjenu Deklaracijem ukoliko ima potrebe da napravimo pauzu to možemo.

(poslanici kažu da ne treba pauza)

Mislim da je danas vrijeme da ovu odluku donesemo jednoglasno, i Deklaraciju tako da ne bi bilo dobro da se nadglasavamo.

Ima li neko da ostaje na onom što je predložio prof. Vojislav Maksimović, znači da bude s onim „AKO“?

(Dr. Karadžić upada u riječ i kaže: umjesto „AKO“ da bude „KADA“)

Poslanici su za to da se usvoji BB2 „AKO“ što su popratili dugim aplauzom.

Predsjedavajući ističe da se treba izjasniti s dopunama :

- bio je predlog da usvojimo Konvenciju o Jugoslaviji.

Zamolio bih g.Šubić, kaže predsjedavajući da o tome treba imati integralan tekst i da će se na idućoj sjednici Skupštine o tome raspravljati. O tome se mora diskutovati.

U svakom slučaju mi to podržavamo jer je naša stranka bila prisutna i mislim da o tome nema nikakve diskusije.

Zamolio bih da to uvažite i da to sada ne dajemo na glasanje.

(PREDLOG USVOJEN 9 o Deklaraciji o Jugoslaviji biće govora na narednoj sjednici Skupštine srpskog naroda u Bosni i Hercegovini što predsjedavajući i konstatuje.)

- da se izjasnimo o stavu Bjeloševića da li su to nacionalne zajednice ili stranke.

Mi naime moramo da priznamo da SDA predstavlja najveći dio muslimanskog naroda.

Drugo, HDZ predstavlja najveći dio hrvatskog naroda, da ne kažem apsolutno.

I u ovo vrijeme cijele borbe da se nađe razumno rješenje nismo došli ni na jednu razumnu ogradu od vrlo visokih i vrlo značajnih ličnosti ta dva naroda. Zbog toga bi, čini mi se, bilo sasvim adekvatno da to budu NACIONALNE ZAJEDNICE, jer smo mi cijelo vrijeme nudili svoju ruku mira, pa ako treba i o tome da glasamo.

Šta vi mislite g. Bjeloševiću ?

Bjelošević kaže da je prošli put odustao od ovog zahtjeva a da sada to ne može.

Predsjedavajući kaže da se treba izjasniti da li da ostane NACIONALNA ZAJEDNICA ili da ostavimo da to budu KOALICIONE STRANKE.

Ko je za prijedlog g. Bjeloševića da budu KOALICIONE STRANKE UMJESTO NACIONALNE ZAJEDNICE ?

PREBROJAVANJEM JE 12 POSLANIKA BILO ZA. PRIJEDLOG G BJELOŠEVIĆA, SVI OSTALI POSLANICI SU ZA FORMULACIJU „NACIONALNE ZAJEDNICE“ ŠTO PREDSJEDAVAJUĆI I KONSTATUJE.

SKUPŠTINA JE USVOJILA I STAV da DEKLARACIJA STUPA NA SNAGU 9. JANUARA 1992. GODINE I PRIMJENIVAĆE SE OD DANA DONOŠENJA, ŠTO PREDSJEDAVAJUĆI I KONSTATUJE. (a p l a u z)

SKUPŠTINA NIJE USVOJILA PREDLOG „INICIJATIVA I DA BUDE ODLUKA O STVARANJU SRPSKE FEDERACIJE“ JER SE POSLIJE ODLUKE O PLEBISCITU TREBA ODLUČITI I DONIJETI ODLUKU ŠTO PREDSJEDAVAJUĆI I KONSTATUJE.

Predlog Dutina se saglasio.

Predsjedavajući je zato dao na glasanje Deklaraciju o proglašenju Republike srpskog naroda Bosne i Hercegovine pitajući poslanike: ko je ZA?

SKUPŠTINA SRPSKOG NARODA U BOSNI I HERCEGOVINI JEDNOGLASNO JE USVOJILA DEKLARACIJU O PROGLAŠENJU REPUBLIKE SRPSKOG NARODA BOSNA I HERCEGOVINA UZ BURAN APLAUZ ŠTO PREDSJEDAVAJUĆI I KONSTATUJE. (sati 14,43)

SVI POSLANICI I GOSTI USTAJU I BURNIM I DUGOTRAJNIM APLAUZOM POZDRAVLJAJU USVAJANJE DEKLARACIJE.

Predsjedavajući naglašava i konstatuje da je SKUPŠTINA SRPSKOG NARODA U BOSNI I HERCEGOVINI USVOJILA DEKLARACIJU O PROGLAŠENJU REPUBLIKE SRPSKOG NARODA BOSNE I HERCEGOVINE DEVETOG JANUARA 1992. GODINE I PROGLASILA REPUBLIKU SRPSKOG NARODA BOSNE I HERCEGOVINNE KAO FEDERALNU JEDINICU U SASTAVU SAVEZNE DRŽAVE JUGOSLAVIJE. (APLAUZ)

Predsjedavajući je zatim uputio srdačne čestitke svim prisutnim i onim koji su učinili mnogo truda da se obavi ovaj posao, uz saglasnost na taj trud. (aplauz)

SKUPŠTINA SE SAGLASILA S PREDLOGOM DA SE DEKLARACIJA UPUTI SVIM UČESNICIMA BRISELSKOG SASTANKA KOJI SE ODRŽAVA DANAS (9.1.1992.g.) KOJEM PRISUSTVUJU I PREDSJEDNICI ŠEST REPUBLIKA I PREDSJEDNIŠTVA JUGOSLAVIJE, ŠTO PREDSJEDAVAJUĆI I KONSTATUJE. (aplauz)

Predsjedavajući je zatim rekao da postoji i predlog da se uputi telegram g. Lordu Karingtonu, koji je pročitao g. Milanović.

DR MILOVAN MILANOVIĆ

SKUPŠTINA
SRPSKOG NARODA U BOSNI I HERCEGOVINI
Sarajevo, 9.januar 1992.g.

PREDSJEDAVAJUĆI KONFERENCIJE
O JUGOSLAVIJI
G. LORDU KARINGTONU
BRISEL

Poštovani gospodine,

Obavještavamo Vas da je Skupština srpskog naroda danas zaključila da gospodinu Aliji Izetbegoviću definitivno oduzme pravo predstavljanje srpskog naroda iz Bosne i Hercegovine (aplauz) na Konferenciji u Briselu, kao i pravo da odlučuje u njegovo ime bilo kakvim poslovima koji se tiču pravnog statusa srpskog naroda u ovoj Republici.

U tom smislu oduzimamo mu pravo da u okviru Konferencije o Jugoslaviji pregovara u ime srpskog naroda iz Bosne i Hercegovine, a sve odluke koje Konferencija donese bez legitimnih predstavnika srpskog naroda neće nas obavezivati.

Skupština srpskog naroda u Bosni i Hercegovini ovakav zaključak zasniva na posebnoj odluci ove Skupštine od 24. oktobra 1991. godine kao i na činjenici da predstavnici srpskog naroda u Predsjedništvu SRBiH nisu dali svoj glas za reizbor g. Alije Izetbegovića na mjesto predsjednika Predsjedništva, dana 20. decembra 1991. godine.

Najljubaznije molimo da sve ovo imate u vidu prilikom obavljanja visoke dužnosti predsjedavajućeg Konferencije o Jugoslaviji.

Primite izraz našeg poštovanja.

PREDSJEDNIK
SKUPŠTINE SRPSKOG NARODA U
BOSNI I HERCEGOVINI
mr. Momčilo Krajišnik

(aplauz)

Predsjedavajući naglašava da ne bi čitali telegram iste sadržine da se uputi lordu Karingtonu, predsjedavajućem Konferencije o Jugoslaviji da se uskrati pravo da zastupa narod i g. Haris Silajdžić. (aplauz)

Ko je ZA?

SKUPŠTINA JEDNOGLASNO USVAJA TEKST TELEGRAMA (Sva identična, ali i s imenom H. Silajdžića) SAGLAŠAVAJUĆI DA SE UPUTI G LORDU KARINGTONU U BRISEL ŠTO PREDSEDVAJUĆI I KONSTATUJE. (aplauz)

Za riječ se zatim javio

PROF. DR. MITAR MILJANOVIĆ:

Gospodine predsjedniče, braćo i sestre, ja sam ustao da bih predlog koji čujem i iz sale, a to je da našu Deklaraciju pošaljemo i generalnom sekretaru UN g. Butrosu Galiju. (aplauz)

SKUPŠTINA SE SAGLASILA DA SE DEKLARACIJA UPUTI I GENERALNOM SEKRETARU UJEDINJENIH NACIJA G. BUTROSU GALIJU ŠTO PREDSJEDAVALI I KONSTATUJE.

Prof.dr.Mitar Miljanović je zatim zamolio Skupštinu da dozvoli da joj pročita jednu skromnu molitvu sastavljenu dok je trajala sjednica Skupštine. (poslanici mu odobrili ovu molbu)

Prof.dr. Mitar Miljanović je zatim rekao :

Gospode Isuse Hriste, sine božji, mi poslanici Skupštine srpskog naroda u Bosni i Hercegovini i naši gosti najistaknutiji sinovi i kćeri srpskog naroda u Bosni i Hercegovini molimo Ti se da nam budeš na pomoći na velikom putu koji smo mi kao slobodno izabrani predstavnici srpskog naroda i naš narod u cijelini krenuli.

Gospode naš premilostivi molimo Ti se, da se smiluješ srpskom narodu i srpskom narodu u otadžbini i rasijanju, da ga spasiš i pomiluješ, da ga opožiš i umnožiš ga.

Naše molbe uznosimo našim srpskim svetiteljima, našim molitvenicima pred Gospodom, sv. Savi, sv. caru Lazaru, sv. Vasiliju Ostroškom, sv. Petru Cetinjsko, sv. Nikolaju Velimiroviću i svim ostalim srpskim svetiteljima i svetiteljicama, svim mučenicima i novomučenicima da se pred Gospodom kao i dosad mole za opstanak i spas srpskog naroda i srpskog roda. Amin. (aplauz)

PREDSJEDAVALI MR MOMČILO KRAJIŠNIK:

Hvala

Gospodo, svečano završavam današnju sjednicu.

Zahvaljujem se na prisustvu.

(kraj: 14,50 sati)

Sarajevo, četvrtak, 9. januar 1992. g.

(Ilija Dekić, novinar)

SKUPŠTINA
SRPSKOG NARODA U BOSNI I HERCEGOVINI
peta sjednica
Hotel „Holiday Inn“ Sarajevo, četvrtak
9. januar 1992. godine

RADNO PREDSEDNIŠTVO SKUPŠTINE:

(s lijeva na desno)

Miloš Savić, sekretar Skupštine, Branko Simić, potpredsjednik, mr Momčilo Krajišnik
predsjednik, dr. Milovan Milovanović potpredsjednik.

Zastave: jugoslovenska i srpska.

Sala: prvi red desno sjede : dr Radovan Karadžić, dr Ljiljana Zelen-Karadžić, prof Vojislav
Maksimović, prof dr Slavko Leovac, Petar Čančar...

Prvi red lijevo: prof dr Nikola Koljević (došao u 13.20 sati), Rajko Dukić, prof dr Biljana Plavšić,
Jovan Čiznović, Velibor Ostojić, Radoslav Brđanin...

...

Atmosfera u sali svečana, svi razdragani i veseli.

Skupštinu pratilo mnoštvo novinara, između ostalih i novinarka CNN.

TV SA Skupštini posvetila polusatnu specijalnu emisiju, pored redovnih izvještaja u svim
informativnim emisijama.

Vrijeme: promjenjivo oblačno, povremeno slaba kiša, snijeg se počeo otapati...